

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 21. oktobra 1965

Leto XVII. — šte. 41. Cena 50 din

POMURSKI VESTNIK

IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK »LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT »OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL. OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA CASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI TISK« V M. SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIČ — LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK ŠTEFAN BALAZIČ. NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 4. TEL. 21-383

Krajevne skupnosti in njihovi programi

V marsikaterem kraju stoji nedokončano poslopje ali drugi objekti, ki so ga ljudje pred leti z veliko volje in tudi prizadevnostjo začeli graditi, nato pa se je zataknilo in je ostal le spomenik željam in slabi oceni zmoglosti. Ze pred leti so se v marsikaterem organu spraševali, kaj storiti z nedokončanimi objekti, ki že začenjajo propadati. Najprej so to bili združni domovi, ki v mariborskem kraju niso bili dokončno zgrajeni takrat, ko je bil čas za to in je kasneje dokončanje zahtevalo izredna sredstva, sedaj se pa ponekod pojavljajo iste težave tudi pri gradnji vaških domov, ki so bili nekaj časa izredno aktualni in se je okrog njih mobilizirala tudi vsa aktivnost posameznega kraja. Poleg drugih neupravičenih gradenj (hlevov in podobnega), so nastajale težave in tudi sedaj nastajajo še pri teh. V posameznih obdobjih so se za take gradnje mobilizirala velika sredstva, ljudje so zbirali les, vozili gramoz, nakupili tudi opeko, apno in drugo, kar pa ni bilo izkoriščeno in je začelo propadati, se izgubljati itd., tako da čez nekaj časa nihče ni vedel, kam se je izgubil material.

Danes, ko povsod težimo za tem, da bi bila vsaka investicija umestna, pametna in tudi koristna, bo seveda tudi na področju dela krajevnih skupnosti potrebno upoštevati ta načela, k čemur prisiljuje krajevne skupnosti tudi sam predpis. Ze danes se v nekaterih krajevnih skupnostih srečujejo s tem, da ne bodo mogli celotnega programa uresničiti. Doslej se je namreč uveljavila taka navada, da so krajevne skupnosti z razpoložljivimi sredstvi iz leta v leto nakupovale material, potem pa s kako prostovoljno akcijo začele graditi novi objekt. Sedanji predpisi namreč več ne dovoljujejo, da bi se sredstva za investicije na tak način trošila, pač pa je potrebno najprej zbrati celotna sredstva in jih koristiti šele po sklenitvi pogodbe z izvajalcem del.

V nekaterih krajevnih skupnostih pravijo ob tem, da to podražuje tista dela, ki so jih mislili opraviti ter tudi ne vzpodbuja širših akcij, pri katerih bi sodelovali občani s prostovoljnimi delom. Taka mnenja sicer niso v celoti utemeljena, ker se je možno z izvajalcem del tudi dogovoriti o sodelovanju občanov, čeprav izvajalci v sedanji situaciji verjetno niso najbolj naklonjeni taki rešitvi. Resnejše pa je drugo: ta predpis namreč pogosto dolgoročnejšo planiranje, ker nobena krajevna skupnost ne razpolaga z zadostnimi sredstvi za investicije, pač pa bo potrebno ta sredstva z leti zbirati. Zato postaja zopet aktualnejši krajevni samoprispevek, s katerim bi se naj zbrala tista sredstva, ki so nujno potrebna za ureditev najpotrebnejših komunalnih objektov.

Te stvari bo vsekakor potrebno upoštevati ob sedanjem sprejemanju programov dela krajevnih skupnosti, o katerih se bo razpravljalo na konferencah krajevnih organizacij SZDL pa tudi zborih krajevnih skupnosti

-nc

Nova pridobitev za pomursko kulturo

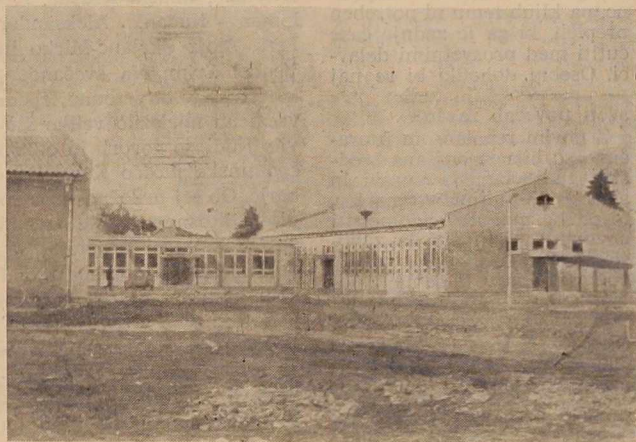
»RAZSTAVNI PAVILJON ARH. FRANCA NOVAKA« ODPRT

Pomurje, predvsem pa M. Sobota, si je odprla nova vrata v svoje kulturno življenje. Minulo soboto predpoldne, ko so se v paviljon ob otvoritvi vsule prve skupine ljudi, si je ta naš skrajni severovzhodni del Sloveniji začel pisati novo poglavje v zgodovini svoje omike.

Potrebo po takem objektu je prekmurska metropola čutila že lep čas. Razstave, ki smo jih v M. Soboti doslej že videli, si nikoli niso mogle najti primernih prostorov. Zlasti likovne razstave so po navadi pogrešale svetlobe in

POČASTITEV
SPOMINA PADLIH

V soboto dopoldne je bila v okviru soboškega občinskega praznika na pokopališču v Murski Soboti spominska slovesnost, s katero so se občani spomnili tistih, ki so v narodnoosvobodilni borbi žrtvovali svoja življenja za svobodo ali pa umrli v taboriščih širom po Evropi. Pred zbranimi občani je o boju ljudi iz soboške občine govorila dr. Lea Talanyi — Fajfer, poslanka zveznega socialno-zdravstvenega zbora in aktivna udeleženka narodnoosvobodilne borbe, nato pa je godba DPD Svobode zaigrala Internacionalo. Poleg te slovesnosti so bili na spominske plošče položeni tudi venci.

Zdravstveni dom v Ljutomeru

Ljutomerčani so zabeležili preteklo soboto pomemben dogodek: po enoletnih prizadevanjih so odprli novi zdravstveni dom. Celotna zgradba je prikupen paviljon, ki bo dal novo in sodobnejšo streho celotni zdravstveni in zobozdravstveni službi. Ob svečani otvoritvi je dr. Ivan Kaukler orisal razvoj zdravstvene službe v ljutomerski občini ter pri tem navedel, da so zdravstveni delavci tega področja prizadevno pomagali tudi med narodnoosvobodilno vojno, čeprav z najbolj primitivnimi instrumentarijem. Danes se je kolektiv zdravstvenega doma preselil v nove prostore — je dejal dr. Ivan Kaukler, za kar gre zasloga tako prizadevnosti občinske skupščine kakor tudi celotnemu kolektivu zdravstvenega doma. Celotna investicija znaša 130 milijonov dinarjev, predviden pa je tudi novi instrumentarij. Novo poslopje je predal na sobotni

slovesnosti kolektivu zdravstvenega doma predsednik občinske skupščine Franc Rajnar.

POMEMBEN DOGODEK OB PRAZNIKU OBČINE GORNJA RADGONA:

V Podgradu odprli novo farmo bekonov

V soboto popoldne je bila v Podgradu pri Gornji Radgoni pomembna svečanost v okviru občinskega praznika: kolektiv Kmetijskega kombinata Radgona je namreč svečano odprl novo farmo bekonov, ki bo s svojo letno zmogljivostjo 20.000 mesnatih prašičev imela velik vpliv na kmetijsko proizvodnjo kombinata in tudi zasebnega sektorja kmetijstva s trajnimi kooperativnimi odnosi, predvsem pri reji mladih pujskov in pridelovanju krmnih žit.

Na svečanosti se je poleg članov kolektiva Kmetijskega kombinata Gornja Radgona zbralo veliko število uglednih gostov, med njimi tudi zvezni sekretar za kmetijstvo Jože Ingolič, sekretar CK ZKS Viktor Avbelj, član Izvršnega sveta SRS Rudi Čačinovič, akademik in častni občan radgonske občine dr. Bratko Kreft, pomočnik sekretarja za gospodarstvo SRS Peter Vujec in drugi.

Po uvodnem nagovoru članice kolektiva je o pomenu farme bekonov v Podgradu za gospodarstvo kombinata in radgonske občine spregovoril direktor podjetja inž. agron. Pavel Korošec, po krajšem govoru pa je pomočnik sekretarja za gospodarstvo SRS Peter Vujec prerazal trak in izročil farmo v upravljanje delovnemu kolektivu.

se bodo te češče pojavljale v paviljonu. To je toliko verjetnejše, ker je bilo ob gradnji vseskozi dovolj finančnih težav in je zato Pokrajinskemu muzeju dosti do tega, da sodeluje z gospodarskimi organizacijami. Finančni delež podjetij bo lahko pomenil osrednji vir dohodkov, ki bi krili funkcionalne izdatke, pa tudi vse stroške za vzdrževanje objekta. Paviljon, ki so ga gradili več let, velja dobrih 60 milijonov. Materialna sredstva je prispeval tako republiški sklad za pospeševanje kulturne dejavnosti kakor tudi bivši okraj M. Sobota oziroma Maribor. Glavni investitor je bil Pokrajinski muzej

M. Sobota, soinvestitor pa Projektivni biro, ki se je tudi preselil v tretje, zadnje nadstropje paviljona.

Objekt nosi ime pokojnega arhitekta Franca Novaka in je tedaj svojevrstni spomenik temu znanemu urbanističnemu oblikovalcu murskoboške mestne podobe. Tudi paviljon sam je njegova zamisel in stoji na prvotno izbranim mestu. Skupno s kinodvorano tvori lepo arhitektonsko celoto, hkrati pa izpolnjuje zadnjo vrzel ob ulici Stefana Kovarja. Z njim je torej ta ulica dobila dokončno podobo, tako, kakšno si je zamislil arhitekt Franc Novak sam.

Drago Grah

Dr. Bratko Kreft prejema diplomu častnega občana

ZAKLJUČNE SVEČANOSTI OB RADGONSKEM OBČINSKEM PRAZNIKU:

Bratko Kreft častni občan

V počastitev letošnjega občinskega praznika v radgonski občini je bila v nedeljo dopoldne pri Vidmu, rojstnem kraju akademika dr. Bratka Krefta slavnostna seja obeh zborov občinske skupščine na

kateri so ob velikem odobravanju prisotnih odbornikov in gostov podelili dr. Bratku Kreftu častno občanstvo.

O življenjski poti in delu slavljenca je govoril predsednik mariborskega pododbora društva književnikov France Filipič.

Dr. Bratko Kreft se je skupščini zahvalil za priznanje, nato pa je govoril o vlogi pisatelja nekoč in danes. Predsednik občinske skupščine Ivan Kovač je za tem v svojem slavnostnem govoru orisal gospodarske uspehe, ki

jih je dosegla radgonska občina v preteklem obdobju.

Slavnostne seje pri Vidmu sta se poleg številnih drugih gostov udeležila tudi član Izvršnega sveta skupščine SRS Rudi Čačinovič in predsednik ideološke komisije pri Glavnem odboru SZDL Slovenije Marjan Javornik.

Med zaključnimi prireditvami letošnjega občinskega praznika so bile tudi nedeljske sektorske gasilske vaje pri Blaguškem jezeru, katerih se je udeležilo veliko število orloških gasilskih enot.

Gasilci dobili avtocisterno

V nedeljo so soboški gasilci proslavili dve pomembni pridobitvi: dokončno so uredili svoj dom, dobili pa so tudi novo avtocisterno. Soboško gasilsko društvo je dobilo svoj prvi dom ob 25-letnici delovanja in ga uporabljalo vseh 46 let, dokler ni bil prisiljen zaradi starosti in novega urbanističnega urejanja mesta prepustiti svojega mesta sodobnim stanovanjskim blokom.

Na novi dom je društvo mislilo takoj po vojni in končno je bil leta 1956 tudi dograjen.

vendar pa ni bil dokončno uredjen. Ostal je neometan in tudi notranji prostori so bili le delno urejeni. S pomočjo zavarovalne skupnosti so dom v celoti uredili in ker so montirali tudi centralno kurjavo, pozimi ne bo potrebno puščati iz cistern vode, ampak bodo vedno pripravljene. V domu je tudi sobodno urejena dvorana za razne prilike, ob njej pa tudi primerno urejeni prostori soboške radijske postaje.

Društvo je ob tej priliki dobilo tudi novo avtocisterno, ki mu bo omogočala hitrejšo posege pri raznih požarih, služila pa bo tudi za pomoč ob takih elementarnih neizodah, kot so letos prizadele Pomurje, saj bo z njo možno prevažati tudi pitno vodo.

Soboški gasilci so se pridobitve svečano proslavili s povorko in gasilskim srečanjem, saj so se slavja udeležili predstavniki več občinskih gasilskih zvez in tudi iz sosednje Avstrije.

JUTRI SEJA
OBČINSKE SKUPŠČINE
LENDAVA

Jutri, v ponedeljek, bo občinska skupščina razpravljala na redni seji o spremembah občinskega proračuna, poročilu komisije za štipendiranje, potrditvi davčnega zaključnega računa za leto 1964 ter o imenovanjih.

VREMENSKA NAPOVED
za čas od 2. okt. do 1. nov.

Približno od 19. do 22 in od 30. oktobra do 1. novembra pretežno oblačno s pogostimi padavinami. V ostalem suho oziroma lepo vreme.

Dr. V. M.

Gostje na otvoritvi farme bekonov v Podgradu pri Radgoni

OD TEDNA DO TEDNA

BRODOLOM »TISE«

Prejšnjo sredo, 13. oktobra se je v nepojasnjenih okoliščinah blizu grškega otoka Krete potopila jugoslovanska ladja »Tisa« z nosilnostjo 629 ton. Z ladje se je rešil le krmar Ante Milin, medtem ko se je ostalih 17 mornarjev gotovo potopilo. Celotna tragedija je zelo nepojasnjena in zavita v skrivnost. Znano je le to, kar je povedal rešeni mornar, ki pa je preživel po večurnem plavanju tri dni na samotnem otoku brez hrane in vode in so ga tik pred smrtjo našli grški ribiči. Zato pa so tudi njegove izpovedi nekoliko zmedene in pod vplivom prestanih strahov ter jim uradni krogi tudi ne zapuajo v celoti. Po njegovem pripovedovanju je bil potek tragedije tak: Nesreča se je pripetila v sredo 13. oktobra ob 15.30 blizu pristanišča Agia Galina na jugozahodni obali otoka Krete, kamor se je »Tisa« nameravala zateči pred viharjem. Tri do štiri milje do pristanišča se je ladja nenadoma iz nepojasnjenih razlogov nagnila za 45 stopinj in se v eni ali dveh minutah potopila. Mornar Milin je bil takrat na straži in ko je videl, kaj se dogaja, je hitro zgrabil za rešilni pas, skočil v morje in plaval proti samotnemu otoku, ki ga je videl v daljavi.

Ko so pristaniške oblasti zvedele za nesrečo, so grška letala takoj začela preiskovati morje, če ne bi morda našle kakega ponesrečenca. Toda vsa iskanja so bila zaman, saj na morju ni bilo nikogar, na mestu nesreče pa tudi ni so našli niti sledu o nafte. Zato ocenjujejo grški časopisi to nesrečo kot zelo skrivnostno. V Splitu je splošno žalovanje, v podjetju »Jadranska slobodna plovidba« pa so ustanovili sklad »Tisa« s 15 milijonov dinarjev kot pomoč družinam ponesrečenih mornarjev. Upanje, da bi koga še našli, namreč več ni.

PREPREČITI ŠIRJENJE ATOMSKEGA OROŽJA

V političnem komiteju OZN, ki je najpomembnejši organ generalne skupščine, se je začela razprava, ki bo predvidoma trajala pet tednov. V

Kandidat: Koloman Balažič

Volilne komisije pri občinskih odborih SZDL Murska Sobota, Lendava, Ljutomer Lenart so na ločenih sejah razpravljale o kandidatu za nadomestne volitve za organizacijsko politični zbor zvezne skupščine v 69. volilni enoti in sklenile predlagati za kandidata Kolomana Balažiča, sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani.

Koloman Balažič se je rodil 1926. leta v Dolnji Bistrici v lendavski občini v kmečki družini. Kot dijak soboške gimnazije je deloval med kmečko mladino, posebno pa

v društvu kmečkih fantov in deklet. V letu 1944 je sodeloval pri ustanavljanju odbora OF na Dolinskem in se vključil kot bорец v Prekmur-sko četo. Po vojni je končal pravo in najprej služboval kot sodnik v Ljubljani, nato pa je bil izvoljen za predsednika okrožnega sodišča v Murski Soboti. V okraju Murska Sobota je več let deloval kot javni in družbeno politični delavec. S svojim delom je mnogo prispeval zlasti k organizacijski in kadrovske utrditvi pravosodnih ustanov v Pomurju.

uvodnem govoru je generalni sekretar OZN U Tant opozoril, da je v sedanjem času najpomembnejša naloga tega mednarodnega foruma, da prepreči nadaljnje širjenje atomskega orožja. Predlagal je tudi, da bi naj velesile sklenile med seboj sporazum, s katerim bi se obvezale, da ne bodo dovoljevale širjenja atomskega orožja. Nadalje je U Tant tudi govoril o predlogu za sklicanje konference o razorožitvi in se zavzel, da bi na taki konferenci sodelovala tudi Kitajska.

Z U Tantom sta govorila predstavnika SZ in ZDA. Oba sta menila da bi bilo potrebno tak sporazum skleniti in pojasnjevala, da sta obe državi proti širjenju atomskega orožja.

EGIPTOVSKI OBISK V FRANCIJI

Postopoma se normalizirajo tudi odnosi med Francijo in Združeno arabsko republiko, ki so se popolnoma pretrgali po znani sueski krizi, ko sta Francija in Anglija napadli Egipt. Izboljšanje teh odnosov najbolj vidno nakazuje obisk podpredsednika ZAR maršala Amera, ki se je pred dnevi v Parizu srečal s francoskim predsednikom de Gaulle. Oba državnika sta obravnavala predvsem odnose med obema državama in po njunem mnenju sedaj ni več problemov, ki jih ne bi mogli prijateljsko rešiti.

V Parizu je nemalo pozornosti vzbudil izredno prisrčen govor predsednika de Gaulle na večerji, ki so jo priredili v čast maršalu Ameru. De Gaulle je med drugim dejal, da je »Francija rade volje pripravljena storiti vse, da bi razvili skupno akcijo«.

Ta obisk maršala Amerja v Parizu pa zelo budno spremljajo v Zahodni Nemčiji, kjer jim zblíževanje med Francijo in ZAR ni najbolj pogodu zlasti ne po razdoru med Nemčijo in arabskimi državami. Bojijo se, da bi Francija imela vidnejšo vlogo v arabskem svetu in zato želijo, da bi normalizirali svoje odnose z arabskimi državami.

PREPOVED KP INDOANEZIJ

Po še vedno zelo skopih vesteh, ki prihajajo iz Indonezije, je možno ugotoviti, da so na področju Džakarte prepovedali delovanje Komunistične partije Indonezije in še šest drugih organizacij, ki so bile povezane z njo. Prepoved je sicer začasna, vendarle pa kaže na to, da so bile te stranice vsaj posredno vpletene v upor ali pa jih tega dolžijo kot je možno sklepati iz obrazilov prepovedi delovanja. Ob vsem tem še ni jasno, kaj je s predsednikom komunistične partije Aiditom, ki so ga baje, kot pišejo vojaški časopisi, zajeli vojaki. Preiskava o uporu je še vedno v teku in zato še ni mogoče najti glavnih krivcev. Voditelji upora so bili sicer ujeti, toda kdo vse in katere sile so bile z njimi povezane, še ni znano.

Ob zadnjih dogodkih je tudi Kitajska prvič uradno reagirala in med drugim opozorila Indonezijo na hudo protikitajsko gonjo, ki ima lahko težke posledice. Kitajska zahteva tudi opravičilo, ker so indonezijski vojaki vdrli v prostore kitajskega trgovskega predstavništva, ga preiskali in žalili diplomate.

DANES AFRIŠKI VRH V AKRI

Danes se bodo v Akri sešli predstavniki afriških držav, včlanjenih v Organizacijo afriške enotnosti. Razpravljali bodo o odnosih med afriškimi državami in o boju tega kontinenta proti kolonializmu. Ministrski svet te organizacije je na tajnem sestanku pred dnevi tudi sklenil, da bodo afriški voditelji razpravljali tudi o Južni Rodeziji, kjer je na vladi rasistična vlada, ki želi proglasiti neodvisnost. S tem bi se doseglo to, da bi 200.000 belcev vladalo 4 milijonom črncev. Poleg tega bodo razpravljali tudi o osvobodilnih bojih na afriških tleh. Z dnevnega reda pa so črtali vprašanje Konga, kjer je v zadnjih dneh prišlo do sprememb v vladi. Predsednik Kasavubu je razpustil Combejevo vlado in mandat za sestavo vlade poveril Kimbi, ki je vladal tudi sestavi. Verjetno je bila ta poteza povezana s konferenco v Akri, kjer Combeja nikakor ne bi sprejeli.

POZIV OBC. SINDIKALNEGA SVETA MURSKA SOBOTA

Delo objektivno vrednotiti

Na zadnji seji, ki je bila 8. oktobra, je plenum občinskega sindikalnega sveta Murska Sobota obširno razpravljal o rezultatih pri izvajanju reforme ter nalogah sindikalnih podružnic v bodoče in med drugim tudi sprejel več priporočil, ki jih je v teh dneh poslal sindikalnim podružnicam.

Občinski sindikalni svet se v svojih sklepah zavzema predvsem za pravilno vrednotenje dela in v zvezi s tem tudi za realno nagrajevanje. V razpravi o nagrajevanju je namreč bilo ugotovljeno, da so nekateri zaposleni tudi v soboški občini dobivali visoke osebne dohodke, ki niso bili v celoti rezultat boljšega dela. Sindikalne podružnice bi se morale boriti predvsem proti izenačevanju osebnih dohodkov, kakor tudi proti previsokim osebnim dohodkom. Pri nagrajevanju bi naj tudi predvsem upoštevali vzpodbude tistim, ki največ prispevajo k boljši organizaciji dela in s tem tudi povečanju proizvodnje.

Sindikalni svet tudi ni ugodno ocenil dosedanjih razprav o notranjih rezervah. Ugotavljal je namreč, da so v mnogih delovnih organizacijah videli rezerve le v prevelikem številu zaposlenih, zato so med ukrepi sprejemali take, s katerimi so zmanjševali število zaposlenih, ukinjali štipendije, omejevali sredstva za strokovno izobraževanje, odklanjali vaje itd. Take rešitve seveda niso bile in tudi niso najboljše za pametno gospodarjenje, saj je jasno, da bodo delovne organizacije v bodoče rabile še več strokovnega kadra, ki ga tudi sedaj nimajo dovolj. V podružnicah bi se naj tudi zavzemali za temeljitejšo spoznavanje vseh možnosti, ki jih ima delovna organizacija za svoj razvoj in le v skrajni meri soglašali z odpuščanjem.

Prav pri tem pa je bilo opaziti v nekaterih manjših delovnih organizacijah veliko nepriljubljenost. Iskati so namreč začeli rešitve svojih problemov izven podjetja in pričakovati nekakšne ugodnosti, ki bi jim jih naj družba priznala. Zato se tudi njihova organizacija dela niti proizvodnja nista začeli temeljiteje spreminjati.

Sindikalni svet v svojem poročilu opozarja na osebne dohodke. Ugotavlja namreč, da se je življenjski standard znižal zaradi vrste podražitev, ob čemer pa se osebni dohodki niso povečali, ker so v mnogih gospodarskih organizacijah zakasnil z vsklajevanjem osebnih dohodkov z novimi odnosi, kar pa bi bilo potrebno storiti čimprej. Ob tem bi bilo potrebno v delovnih organizacijah čimprej izpopolniti in vskladiti notranje predpise od statuta do raznih pravilnikov.

Ker so ravno sedaj zelo žive razprave o združevanju v go-

spodarstvu, je občinski sindikalni svet razpravljal tudi o tem. V svojem priporočilu meni, da so popolnoma upravičena združevanja v trgovini, kmetijstvu in gradbeništvu ter v skladu s tem priporočila sindikalnim podružnicam, da delujejo v teh delovnih organizacijah, da se zavzamejo za združevanje.

PRED SPREJETJEM REBALANSA PRORACUNA OBCINE LENDAVA

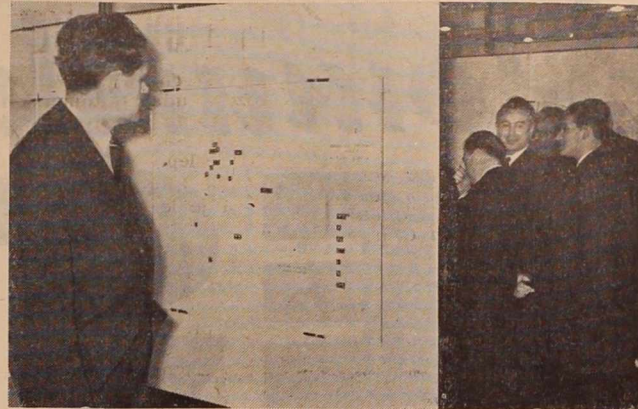
Za 67 milijonov manj dohodkov

Obveznosti iz osebnih dohodkov so se znižale za 12%, to pa je povzročilo izpad v proračunu v višini 32 milijonov dinarjev. Izredno močno zmanjšanje proračuna so povzročile minule katastrofalne poplave, zaradi katerih naj bi bilo 55 milijonov davčnih odpisov. Če upoštevamo še 3 odst. znižanje dotacije iz republiškega proračuna, bo možno doseči od prvotno planiranih dohodkov v višini 846 milijonov le 778 milijonov ali 67 milijonov manj. Da bi se izdatki in dohodki vskladili, je bilo potrebno zmanjšati proračunsko potrošnjo.

Sorazmerno največje zmanjšanje se z rebalansom predvideva pri skladu za šolstvo, ki naj bi dobil po novem 187 milijonov ali za 37 milijonov manj. Da dejavnost šol ne bi pretrpela še hujšega izpada, so gospodarske organizacije pripravljene prispevati skladu za šolstvo 16 milijonov dinarjev. V kolikor se ta dogovor uresniči, bo po mnenju predstavnikov sklada za šolsavo ostala osnovna in investicijska dejavnost šol neokrnjena. Odlok o rebalansu proračuna občine Lendava, ki ga naj sprejme občinska skupščina, predvideva med drugim tudi to, da se od vseh vrst občinskih dohodkov po 31. juliju 1965 odvzame 53,22% sredstev občinskemu skladu za šolstvo. Kljub spremembi — v letu 1964 se je v sklad za šolstvo steklo 46,47% vseh dohodkov, se v celoti zmanjšajo sredstva sklada. Po zagotovitvi predstavnikov občinske skupščine, pa kljub temu ni potreben preplah, ki ga je zadnje čase čutili med prosvetnimi delavci. Osebnih dohodki bi se naj po predvidevanju tudi v prosveti povečali za 16%.

Z novim rebalansom proračuna so bila zmanjšana sredstva tudi občinski upravi in sicer za 13 milijonov dinarjev, to pa bo mogoče nadomestiti z zmanjšanjem števila zaposlenih. Število zaposlenih v občinski upravi bi se naj z novim letom zmanjšalo za 18.

Krajevne skupnosti so iz sredstev rezervnega sklada občine dobile 12,5 milijona dinarjev za izkop gramoza in za pomoč pri popravilu po po-

Z razstave o urbanistični ureditvi Murske Sobotne

plavah poškodovanih komunalnih objektov. Zaradi tega se jim, tako predvideva predlog rebalansa, za letošnja dotacija. Po predlaganem rebalansu se zmanjšajo sredstva tudi občinskemu sodišču, pa tudi za negospodarske investicije. Na predhodnih razgovorih s koristniki proračuna se je sklenilo, da bi naj organi-

zacije, ki imajo možnost lastnega financiranja, v bodoče svojo dejavnost financirale predvsem iz lastnih virov. Z rebalansom proračuna se zmanjšujejo sredstva tudi za kulturno prosvetno dejavnost, zdravstveno varstvo, sredstva za socialno skrbstvo pa ostanejo taka kot so bila v začetku določena.

Predlog rebalansa proračuna občine so že obravnavale nekatere krajevne skupnosti na minulih zborih občanov. Pripombe, ki so jih iznesli občani kakor tudi sam rebalans proračuna pa naj bi po predhodni diskusiji sprejela tudi občinska skupščina. J.D.

Spominska plošča v Petrovcih

V počastitev praznika občine Murska Sobota je bila v nedeljo na osnovni šoli v Petrovcih odkrita spominska plošča osim padlim borcem in umrlim internirancem s petrovske-šalovskega področja. Na plošči so zapisana naslednja imena: Mirko Bagari-Jan, Ludvik Cifer, Ludvik Kelemen, Zmaga Krašna, Koloman Kučan, Aleksander Perš, Alojz Škrjanc-Mirko in Vendel Zrim. Na svečanosti, katere se je ob izredno lepem vremenu udeležilo veliko število ljudi, je govoril in odkril spominsko ploščo Karel Barčič. Ob tej priložnosti pa so pionirji osnovne šole izvedli pester kulturni program, sodeloval je tudi domači pevski zbor in godba na pihala iz M. Sobotne.

Občinska organizacija Zveze borcev v Murski Soboti namerava prihodnje leto odkriti spominsko ploščo tudi na

novi osnovni šoli na Tišini v spomin padlim borcem in internirancem tega področja.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Minuli petek je bilo v Vidmu ob Ščavnici v prostorih za proučevanje uporabe električne energije v kmetijstvu 12. zasedanje upravnega odbora poslovnega združenja podjetij za distribucijo električne energije v Sloveniji.

Na zasedanju so obravnavali razvoj distribucije v obdobju 1958 do 1964, investicijskega vlaganja v distribucijske naprave v obdobju 1958—1964 in projekcijo vlaganj v obdobju 1965—1971.

Dalje so razpravljali o tekstu tarife za prodajo električne energije ter o obveznostih elektro-gospodarskih organizacij do zavoda Videm in elektrogospodarskih šolskih centrov.

Ika

RAZŠIRJENI PLENUM OBCINSKEGA ODBORA SZDL V LJUTOMERU

Aktivnih članov vedno manj

Na razširjenem plenumu občinskega odbora SZDL v Ljutomeru so v ponedeljek popoldne obravnavali aktualno problematiko kulture in prosvete v občini ter priprave na krajevne in občinsko konferenco SZDL.

V analizi kulturno prosvetne tematike, ki jo je obravnaval plenum je bilo med drugim rečeno, da posamezna kulturnoprosvetna društva v občini niso v dovoljni meri prilagojena območjem krajevnih skupnosti, v okviru katerih je njihovo delovanje vsaj deloma urejeno s statuti krajevnih skupnosti. V kulturnoprosvetnih društvih Ljutomerske občine je včlanjenih 499 občanov od tega 232 članov

mladine. To so aktivni člani društev, poleg tega pa sodeluje še blizu tisoč občanov. Število aktivnih članov je iz leta v leto manjše, saj so prenehali delovati mnogi pevski zbori. Število članov društev se je zmanjšalo v zadnjem času predvsem v Logarovcih, Ljutomeru in na Stari cesti. Glede na dosedanje razmere in delovanje kulturnoprosvetnih organizacij bo v prihodnje

potrebno boljše programiranje in koordinacija med občinskimi svetom kulturnoprosvetnih organizacij in občinskimi družbeno političnimi organizacijami. To sodelovanje naj bi se odražalo predvsem v tem, da družbeno politične organizacije postavijo minimalne zahteve po kulturnoprosvetni dejavnosti in da pomagajo pri reševanju osnovnih materialnih vprašanj, ki jim društva navadno sama niso kos. Tako naj bi postali programi kulturnoprosvetnih društev sestavni programi krajevnih skupnosti, saj so pravzaprav te dolžne, da na svojem območju skrbijo tudi za kulturno zadovoljevanje potreb občanov.

V mnogih društvih doslej ni bilo poskrbljeno za pomladitev vodstev. So primeri — je bilo rečeno v analizi — da posamezniki kljub svoji nedelavnosti poskušajo obdržati vodstveni položaj v društvu, kar mrtviči kulturnoprosvetno dejavnost. Take primere beležijo na Cvenu, v Bučkovcih, Križevcih in deloma tudi v Ljutomeru. Na Razkrižju in v Cezanjevcih so vodstva društev pomladili, kar se je pokazalo kot pozitivno, dočim v Logarovcih kljub pomladitvi vodstva društva niso dosegli zadovoljivih rezultatov. V društvih ugotavljajo, da nimajo dovolj pevovodij za pevске zore, pa tudi na posameznih šolah kot na pr. na

Na soboško železniško postajo prihaja iz raznih krajev pomoč poplavlencem, ki jo prevzemajo predstavniki RK

Zakaj tako?

Koruza, ki je letos lepo uspehela in daje po prvih izračunih pridelok blizu 100 metrskih stotov po ha, je menda zamakala marsikoga, ki se je odločil, da izvrši »kontrolno« nad njo na parcelah kmetijske zadruge Lendava. Obiskovalce je zlasti zamakala ena izmed parcel na poti proti M. Središču. Tu je v eni sami noči nepoklicani nočni obiskovalec obral in nabral zase nekaj voz koruze. Podobna slika je tudi na drugih parcelah, le s to razliko, da se je nepoklicani obiskovalec lotevajo tu, di podnevi. Kmetijski strokovnjaki, ki so v akciji obiranja koruze, so doslej preleteli že nekaj tatov. Podobne vesti prihajajo tudi iz drugih vasi.

Zakaj tako? Mar se ne zavedajo tisti, ki si samovoljno prilastijo družbeno lastnino, da s tem kradejo tudi sebi, ali pa se morda držijo ti stega pravila: kar je vaše, je moje, kar pa je moje, vas nič ne briga, in če se nekdo ravna po tem pravilu, mora nositi vso odgovornost, zato pa so potrebne tudi ostre kazni.

-ni

V zadnjih dneh je bilo v vinogradih zelo živahno

Večjo pozornost prometni vzgoji občanov, posebno mladine

Na seji komisije za vzgojo in varnost cestnega prometa v Lendavi, ki je bila namenjena iskanju preventivnih ukrepov za prometno vzgojo prebivalstva, je bila poudarjena pomembnost te akcije sprčo večjega razmaha prometnih nesreč.

Konkretnih števil o letošnjih prometnih nesrečah še ni (analiza o tem naj bi bila obravnavana v novembru), toda kljub temu se lahko že sedaj zaključijo, da je porast prometnih nesreč tudi v lendavski občini čedalje večji. Nedvomno je, da ta dejstva povzročajo zaskrbljenost in iskanje preventivnih ukrepov na pod-

ročju prometne vzgoje. Člani komisije so bili mnenja, da bi morala prometna vzgoja prodreti tudi v šole, kjer bi šolsko mladino preko predavanj, predvajanj filmov skušali seznaniti s prometnimi pravili.

Ker se v prihodnjem letu predvideva odprtje meje v Dolgi vasi, to pa bo povzroči-

lo povečanje prometa skozi Lendavo, so člani komisije sklenili, da bi bilo potrebno čimprej urediti prometne signalizacije v Lendavi. Na izredno ostrem ovinku pred zgradbo občinske skupščine naj bi se montiralo ogledalo, na drugih mestih pa vsa potrebna signalizacijska sredstva. Člani komisije so se med drugim sklenili, da bi bilo izredno pomembno o preventivni vzgoji in ukrepih spregovoriti tudi na zborih občanov.

ING. AGRON. PAVEL KOROŠEC, DIREKTOR KMETIJSKEGA KOMBINATA RADGONA:

Farma bekonov-družbeno upravičena

Leta 1962 se je delovni kolektiv Kmetijskega kombinata Gornja Radgona odločil za gradnjo farme z zmogljivostjo 20.000 bekonov v Podgradu pri Gornji Radgoni. To odločitev kolektiva je narekovala predvsem potreba domačega tržišča po svinjskem mesu, katerega nam še vedno primanjkuje. Zato je bila ta odločitev tudi gospodarsko in družbeno upravičena.

SEDANJA VREDNOST — 1 MILIJARDA 100 MILIJONOV DIN

Ob začetku gradnje je predračunska vrednost farme znašala 590 milijonov din. Sprito stalnega porasta cen gradbenemu materialu in povečevanju osebnih dohodkov je sedaj farma vredna že 1 milijardo 100 milijonov din, kar pomeni da je podjetje vložilo v njeno izgradnjo 100% več sredstev, kot je znašala njena prvotna predračunska vrednost.

V osnovnem elaboratu in začetni predračunski vrednosti pa niso bili zapodeni nekateri objekti: ceste, ograja, zunanja kanalizacija, vodovod, osmenjevalnica, upravno poslopje itd.

20.000 BEKONOV LETNO

Farmo sestavljajo v tehnološko-funkcionalnem pogledu: prašišča, vzrejališča, hlevi za pitanje in hlevi za čakanje svinje. Letna proizvodnja je, kot sem že omenil, 20.000 bekonov — mesnatih prašičev v teži od 90 do 110 kg. Te prašiče bomo pitali v 3.1 turnusa letno — v enem turnusu 6.451 pitancev. Tako bomo na farmi letno pridobili okrog 2.000.000 kg svinjskega mesa v vrednosti 1.350.000.000 din.

Proizvodnja na farmi ima tipičen industrijski značaj. Farma obratuje sedaj z 80% svojih proizvodnih zmogljivosti. Tako je trenutni stalež prašičev na farmi 6.950 komadov.

Pri polni zmogljivosti proizvodnje bo na farmi zaposlenih skupno 5 strokovnjakov 32 delavcev. Tako bo 1 delavec oskrbeval 1.000 pitancev. Finančna realizacija na 1 zaposlenega v farmi bo znašala 25 milijonov din, kar zgovorno govori

FARMA IN STRUKTURALNE POSLEDICE

Proizvodnja na farmi bekonov bo imela daljnosežne posledice v strukturi kmetijske proizvodnje kombinata kot celote. Diktira namreč takojšnjo uvedbo čvrste

Ing. agron. Pavel Korošec: »Farma bo imela velik vpliv na kmetijsko proizvodnjo kombinata in širšega kmetijskega prostora...«

specializacije v poljedelski proizvodnji — predvsem v smeri zagotavljanja zadostnih količin lastnih krmil, zlasti koruze. Na nekaterih ekonomskih enotah bomo morali takoj pričeti s pridelovanjem koruze kot monokulture. Vso poljedelsko proizvodnjo bomo prilagodili potrebam po krmnih bazi za živinorejsko proizvodnjo. Adekvatno temu bomo morali takoj izvesti čvrsto specializacijo strokovnih kadrov in obstoječe mehanizacije.

MOCAN VPLIV FARME NA ZASEBNI SEKTOR

Farma bekonov bo imela močan vpliv tudi na proizvodnjo v zasebnem sektorju kmetijstva; s trajnimi pogodbenimi odnosi bo stalni odjemalec vzrejenih sesnih pujskov v kooperaciji. Razen tega bomo morali pri naših kmetih — kooperantih organizirati specializirano proizvodnjo krmnih žit, predvsem koruze; ta žita se bodo pojavila kot tržni višek, potrebovala pa jih bo in vezala nase prav farma bekonov in živinorejska proizvodnja kombinata.

Potemtakem bo imela farma bekonov velik vpliv na proizvodnjo v kmetijskem prostoru radgonske občine; zato sedaj več ali manj zelo jasno obeležuje nadaljnjo specializacijo kmetijske proizvodnje v naši občini.

PREDVSEM LASTNA KRMSKA BAZA

Dobro se zavedamo, da bo podana rentabilnost proizvodnje na farmi bekonov in na drugih naših živinorejskih farmah le tedaj, če bomo pridelali dovolj lastne krme. Zato je pred našimi kolektivnimi predvsem pa pred strokovnimi in odgovornimi ljudmi v podjetju, neodložljiva naloga in hkrati ve-

propadanje breskovega nasa-da, zaradi toče leta 1962.

Največ težav imajo pri VKZ Ljutomer s predelavo grozdja in vskladiščenjem vina, saj več ne zadoščajo potrebam. Občutno pomanjkanje kletnih prostorov pa bi bilo čez nekaj let, ko bo obrodilo okrog 160 ha obnovljenih vinogradov, s čimer se bodo kapacitete proizvodnje povečale za dvakrat oziroma trikrat, v kolikor se upoštevamo dejstvo, da name-ravajo grozdje kupovati od privatnikov.

F. Maučec

IZKUSNJE OB LETOSNJIH POPLAVAH

Premalo pripravljeni

Letošnje izredno velike poplave so nam dale nekaj dragocenih in praktičnih ugotovitev o tem, ali smo dovolj pripravljeni na podobne katastrofe.

Že med samimi poplavami je bilo mogoče ugotoviti, da celotna organizacija reševanja in posredovanja ni najbolj učinkovita. Menda največji problem je bila sodobna oprema. Primanjkovalo je črpalk, primernih čolnov, vreč, pa tudi obveščevalna služba je ponekod povsem odpovedala, kar je ustvarjalo paniko tudi med prebivalstvom, saj smo imeli primere, da se posamezniki prebivalci ali pa celo družine kljub opozorilom niso hoteli umakniti iz svojih hiš pred grozečo nevarnostjo. Edino to, da katastrofa ni zavzela še večjega obsega nas je obvarovalo pred človeškimi žrtvami. Ker ni bilo obveščanja najbolje organizirano, ni bilo mogoče hitro in učinkovito mobilizirati tudi ljudi, predvsem gasilcev. Iz sosednje Avstrije so od časa do časa sicer poročali o vodostaju Mure v Avstriji, vendar nam ti podatki niso vselej dovolj poslužili. Na nedavnem posvetu skupine poslancev repub-

liškega organizacijsko-političnega zbora ter zastopnikov pomurskih občin v Radgoni o tem kako bolje organizirati obrambo pred elementarnimi nesrečami je bilo rečeno, da tudi obrambna dela niso bila opravljena dovolj kvalitetno, tu so mišljeni predvsem nasipi; skratka: obrambna dela so bila izvajana bolj po načelu »primi — zgrabi«, kar ni moglo roditi zaželenega uspeha.

V Radgoni so na omenjenem razgovoru poudarili, da naj bi o letošnjih izkušnjah pri elementarnih neizrednih razpravljal tudi na Izvršnem svetu in sekretariatu za narodno obrambo. Nadalje so na posvetu ugotovili, da bo potrebno v prihodnje okrepiti

KONFERENCA AKTIVA ZMS LEŠANE

V tej majhni vasi gornj-radgonske komune Lešane je minulega leta začel delovati mladinski aktiv, ki danes šteje 28 aktivnih članov.

Aktiv je imel te dni letno konferenco. Na njej so kritično ocenili svoje dosedanje delo in ugotovili, da je kljub temu, da mu primanjkuje prostorov (sestanki so v privatni hiši), delal zelo uspešno. Takoj po ustanovitvi aktivna je mladina zbrala denar za gramofon.

Glavna naloga, ki si jo je aktiv naložil na letni konferenci, je ureditev lastnega prostora v gasilskem domu. Opremiti si ga namerava v glavnem s lastnimi sredstvi. Tako mladina te dni pomaga pri nabiranju koruze in grozdja.

VELIKA IZBIRA LEPIH ŽENSKIH PLAŠČEV ZA JESEN IN ZIMO

PRODAJNI SERVIS

Modna hiša

LJUBLJANA - MARIBOR

BELEŽKA

Lendavski živilski trg z visokimi cenami

Jajca po sto dinarjev so pred nekaj dnevi ponujale potrošnikom ženske na lendavskem trgu. To presega vse meje, so dejale gospodinje, ki so se v ranih jutranjih urah sprehajale med stojnicami. Tržna dneva sta samo dva v tednu, a tudi ta dovolj, da vzbudita med ženami in potrošniki hudo kri.

Odločil sem se, da tudi sam zgodaj zjutraj obiščem trg, da bi se lahko prepričal o vsem, kar se govori. Žal ta dan na trgu ni bilo drugega kot salata, nekaj jabolk in grozdja, toda tudi ti artikli so bili ocenjeni zelo visoko. Tri grozdice ponujajo prodajalci po sto dinarjev, in ko sem jih opazoval, sem skoraj pozabil, da Lendava leži ob hribčku, ki je poznan po vinogradništvu.

Ko sem že pri lendavskem trgu, besedo dve o tem, kje leži. Ne vem, če je tisti, ki je odrejal mesto za trg hotel, da se na tem mestu srečata iz oči v oči privatno ponujanje »robe« in socialistična trgovina s prehrabenimi artikli, zakaj eno in drugo se tesno stiska na tržnem prostoru. To seveda ne bi bilo narobe, če bi lahko v trgovini dobil vso potrebno blago in morda še po nižji ceni, toda to se zgodi le malokrat. Ženice prodajalke, saj pravijo tako, vsako jutro preden razgrnejo svoje blago na tržnem prostoru, pogledajo v trgovino z zelenjavo, nato pa po mili volji dvigajo cene, ki so mimogrede rečeno včasih najvišje v republiki. Od tod tudi negotovanje gospodinj, ki so primorane kupiti blago, pa če je še tako drago.

Pdobno je tudi na majhnih tržnicah, skoraj bi lahko rekli, da so to podružnice ene večje, ena pri cerkvi, druga pri naselju Nafta. Problem preskrbe z zelenjavo in sadjem je že nekajleten, nihče ni na tem področju storil ničesar, dokler mariborska »Povrtnina« ni odprla v Lendavi svoje prodajalnice. V začetku je bil uspeh velik, trg založen in gospodinje zadovoljne. Opaziti je bilo, da je privatnih ponudnikov vedno manj in nekdo je hudomušno pripomnil, da jih je konkurenca uničila. Vse bi bilo torej prav, če bi trgovska mreža bila založena, ker pa to ni, je lendavski živilski trg ponovno postal tisto, kar je bil prej, poznan po izredno visokih cenah. Zlobni jeziki pravijo: »Če smo znani po najvišjih cenah mesa, kruha in stanovanj, zakaj ne bi bili še pri zelenjavi in sadju.«

O preskrbi prebivalstva bi bilo brez dvoma koristno razpravljati na zboru občanov v Lendavi, ob tem pa bi se morala ponovno zamisliti tudi občinska skupščina. Lendava postaja mesto, ki bo kmalu šlo 400 prebivalcev pa je zaradi tega nujna dobro organizirana preskrba z zelenjavo in sadjem.

J. Dominko

POPRAVEK

V sestavku na 1. strani »Jutri seja obč. skupščine Lendava«, mora pravilno stati: »jutri, v petek...«; ne pa v ponedeljek, kot je objavljeno v sestavku.

Še deveto leto v šolo?

»Sama sem in imam dvojce otrok. Mož mi je pred leti umrl. Boleham za tuberkulozo in bom morala v kratkem na operacijo. Komaj sem čakala, da hčerka konča šolo. In kaj naj storim zdaj, ko bo morala hoditi še eno leto v šolo?»

To ni bila edina tožba, ki jo je slišati na nedavnem roditeljskem sestanku na osnovni šoli pri Gradu. Podobne skrbi tarejo marsikatero družino, in ni je šole kamor ne bi prihajali starši s podobnimi težavami.

Letos je skupščina SR Slovenije na seji prosvetno-kulturnega zbora sprejela spremembe in dopolnitve zakona o osnovni šoli, ki sicer velja že vse od l. 1959. Marsikje, kar je zdaj novega v zakonu, bo šele v praksi pokazalo svojo pravo vrednost. Kar se tiče zadnjega odstavka v 48. členu tega zakona, pa vse kaže, da se mnogi ne bodo mogli spoprijazniti z njim.

Ta odstavek se glasi:

»Učenec, ki po osemletnem šolanju ni uspešno zaključil osnovne šole in še ni dopolnil 15 let starosti, mora obiskovati osnovno šolo do konca tistega šolskega leta, v katerem dopolni 15 let starosti.«

Zakon s spremembami in dopolnitvami je bil sprejet sicer že februarja, vendar se je ta, za mnoge ljudi boleči odstavek 48. člena pokazal v pravi luči šele zdaj ob začetku šolskega leta. Starši, ki so že težko čakali na dodatno pomoč pri delu na poljih, so nenadoma ugotovili, da bo njihov otrok moral še deveto leto v šolo, ker do 1. septembra še ni dopolnil 15 let. Otroci, ki se je morda že zaposlil kje drugje ali ki je hotel obiskovati drugo šolo, je moral opustiti vse svoje načrte in si znova oprtati šolsko torbico. In učiteljstvo se je znašlo spet pred novim problemom.

Kako je torej danes s to »deveto šolo«? V veliki večini primerov so starši in njihovi otroci nastopili enotno proti tej novi določbi. V praksi se je to izrazilo tako, da skoraj nikjer otrok ni bilo v šolo. Šolski kolektivi so nato sklicali roditeljske sestanke in začeli prepričevati. Opozarjali so, da bo v primeru prekrškov treba pred sodnika za prekrške in plačati precej visoko kazen. Ponekod je to učinkovalo in otroci so prišli v šolo. V glavnem pa izgleda, da bo veliko prijav odromalo k sodniku za prekrške.

Problemov okrog te sporne točke je res veliko. Ob splošnem pomanjkanju delovne sile na poljih, od koder je odšlo toliko ljudi na delo v tujino, ni težko razumeti kmečkih družin, ki zatrjujejo da pomoč svojih otrok nujno potrebujejo. Na kakšne vse načine nekateri ljudje poskušajo obiti tisto določbo v zakonu, ponazarja sledeča izjava nekega očeta iz cankovskega okolja: »Četudi bom večkrat plačal kazen, se mi bo bolj izplačalo vzeti otroka iz šole, kot pa ga pustiti, da hodi tjakaj. Odšel bo v Avstrijo in bo zaslužil toliko, da bo kljub vsem kaznim denar še ostal.« V Rogaševcih je bilo slišati celo grožnjo, da bo otrok raje pobegnil čez mejo kot pa šel v šolo. Vendar so to že skrajnosti. V večini primerov so našli srednjo pot: otroci hodijo v šolo zelo neredno, toda tako, da jih zaradi tega še ne more nihče prijaviti.

Kaj je torej zakon s to določbo dosegel? Skoraj vsi otroci, ki zdaj niso uspešno končali osnovne šole, so se vseskozi težko učili. Ali tedaj lahko pričakujemo, da se bo prav v tem devetem letu toliko popravili? Poleg tega pa šola niti njih niti njihovo

vihi staršev po navadi že prej ni mnogo skrbela, kaj šele zdaj, ob tem devetem letu. Ponekod starši enostavno izjavljajo: »Kupite mu potrebščine, kupite mu obleko, kupite mu kolo, da se bo vozil v šolo, pa bo prihajal.« V takih primerih očitnega odpora zakon ne bo dosegel svojega cilja, posledica pa bo brezplodno izgubljenost leto. Toda to ni edini problem. Učitelji po vseh šolah opozarjajo na negativen vpliv takih otrok. Nekateri izmed njih so večkrat zaostali in hodijo zdaj v četrti ali peti razred. Ti so v svojem razvoju že prišli do pubertete, drugi pa je še sploh niso dosegli. Lahko si zamišljamo, da v takem položaju poseben pedagoški problem ne izostane.

V Pomurju ima najbrž vsaka šola nekaj takih učencev, ki zdaj prihajajo že deveto leto v šolske klopi. Na radgonski šoli jih je na primer kakih 8, na rogaševski okrog 15, na šoli pri Gradu pa čez 30. Prizadetih je torej veliko, izmed njih pa je le malo takih, ki bodo imeli kako korist od te določbe v zakonu. Pri nas je še zmeraj precej možnosti, da se človek nekeje zaposli ali se gre izučiti, četudi nima popolne osemletne šole. Recimo rudarska šola v Velenju sprejema celo tiste, ki imajo le pet razredov. Tako torej ni mogoče nikogar »prestrašiti«, češ če nisi končal šole, se ne boš mogel nikjer zaposliti. Če na primer nek otrok ne bo šel v ta obvezni »deveti razred«, si bo lahko kljub temu našel kruha kje izven domače hiše. Edina sankcija, ki bi otroka tedaj lahko prignala v šolo, je potemtakem le v tisti kazni, ki jo morda treba plačati. To je pa premalo, da bi se vsi formalno držali zakona.

Idealno bi bilo, če bi vsi ljudje hoteli nabrati kar se da mnogo znanja. Tudi ob tem 48. členu in tisti njegovi določbi bi bilo najlepše, da se ga vsi držijo, iz spoštovanja do znanja in do izobrazbe. V pre mnogih primerih pa prav vse nasprotuje tej želji. Mnoge ljudi žene življenje pač v drugo smer, proč od nadaljnega izobraževanja, in te je zakon zelo presenetil. Nekateri so recimo že stopili v delovno razmerje ali pa se začeli izučevati za kak poklic, zdaj pa so morali pogodbe razveljaviti.

Nekoliko koristi potem od tiste določbe v 48. členu lahko pričakujemo morda le v primerih, da je šolar sicer končal tudi osmi razred, bi pa moral še opraviti kak popravični izpit ali pa sedmi razred. Ker pa je mislil, da je šola zanj tako ali tako končana, ni prišel na izpit. Zdaj pa ga je ta zakon sam prignal do tega, da celo naknadno vloži prošnjo za popravični izpit, samo da bi se tako izognil devetem letu v šoli. V Rogaševcih so recimo že dobili prošnje za take popravne izpite. V teh okoliščinah bo kakemu učencu vendarle uspelo, da konča tudi osmi razred in s tem osnovno šolo v celoti. Toda, ali ta bera dovolj?

Zakone je treba spoštovati. Spoštovati je treba zato tudi tega šolskega, z vsemi njegovimi dopolnitvami in spremembami vred. Vendar bi bilo najbrž še lažje, stvari res temeljito pretehtati in se šele potem odločiti za zakon, ki ne bi sprožal toliko problemov. V reviji »Otrok in družina«, v 5. številki letošnjega letnika, M. Lužnik piše, da so vse dopolnitve in spremembe v zakonu o osnovni šoli »plod širokih razprav pedagoških in družbenih delavcev, občanov in skupščinskih organov«. ... Toda prosvetni delavci v Pomurju zatrjujejo, da jih ni nihče vprašal za mnenje. dg

Kozerija

Zbrali so se delegati občinske nogometne lige, da bi se dogovorili o tekmovalnem prihodnjem letu. Predstavniki »Dinamca«, temu se je namreč zelo mudilo, je priganjal predsedujočega, naj bi začeli z delom. Tovariši delegati, še malo bi počakali je moledoval predsedujoči, čakamo še predstavnika »Reala« in »Zvezde«. Ne vem, kje hodita, toda ta naš forum sta oba obvestila, da se zagotovo udeležita sestanka. Predstavniki »Partizana« je soglašal s predsedujočim, kajti šlo se je za

zelo važne reči, ki jih ne bi mogli rešiti brez vseh predstavnikov. S polurno zamudo sta predstavnika obeh društev le prišla, se prisotnim opravičila za izostanek zaradi slabih prometnih zvez, in naposled se je seja lahko začela. »Tovari-

stavniki »Reala«, da se igralcem za vloženi trud nekaj ne nudi, toda to naj bo raje vreča moke, krompirja, ne izve-mam niti majhnih prašičev, raje to kot pa denar.«

Prisotni so soglašali, le predstavniki »Zvezde« je imel pomisleke, ker na tistem po-

Sama zveneča imena

ši, je dejal predsedujoči, »uvodoma bi rad poudaril amaterski status naše nogometne lige, to pravim zato,« je dejal, »da se ne bi kdo ob imenu, ki ga nosite, spozabil in zaplul v vode profesionalizma.«

»Ne rečem,« je z povzdignjenim glasom dejal pred-

dročju ni krompirja, ne drugih poljščin, vse je namreč prizadela poplava.

Amaterski status igralcev in nogometne lige je bil tako sprejet. Kot običajno je še sledila točka razno, pri kateri, kot običajno, ni bilo razprave. Sestanek se je končal, nepoučenega bralca pa mo-

Z izvajanjem gospodarske reforme smo v javnosti že večkrat načeli tudi polemično vprašanje o tem, kako poceniti in zmanjšati administracijo v naših šolskih zavodih. Blizu 50 milijonov dinarjev bo znesel ta strošek samo za osebne prejemke tajnikov na šolah, od tega v soboški občini 36 milijonov.

V soboški občini se nagibajo mnenja k temu, da naj bi ustanovili poseben servis, ki bi opravljal administracijo za vse ali pa vsaj za večino šol v občini. Sedaj opravlja to delo okrog 30 šolskih tajnikov. Ocenjujejo pa, da bi v enotnem servisu zmogli to delo štirje. Dejstvo namreč je, da mnogi šolski tajniki niso polno zaposleni, da opravi-jo delo na šoli v nekaj urah,

šolskega tajnika. Kot vzorec so vzeli srednjeveliko osemletko.

Poglejmo torej, kakšna dela opravlja tajnik na šoli. Sprejema in vpišuje pošto v delovodnik (v štirih mesecih 176 dopisov!). Po navodilih upravitelja odgovarja na te dopise, prepisuje razne statistike in poročila in odpošila pošto (v desetih mesecih 195 dopisov). Nadalje mora opravljati administrativne posle v zvezi z učnovzgojnim delom (testi, učni programi itd.). Izdaja potrdila o šolanju. Pripravlja gradivo za organe upravljanja na šoli (osnutki pravilnikov, statut, zapisniki sej, sistemizacija delovnih mest, personalna administracija). S področja finančno materialnega poslova-

V šolah poudarjajo, da si vse te birokracije (ki v mnogočem resnično je birokracije) niso izmislili sami, prav tako pa ob tem ni prezreti mnenj pol za šalo, pol zares, češ, če ne bi imeli na šoli tajnika, bi sindikat bil aktiven vsaj toliko, da bi mesečno enkrat zbral članarino. Se pravi, da bi tajnika lahko tudi »razbremenili«, če bi bilo to potrebno. Toda ker v mnogih primerih tako ali tako ni polno zaposlen, nastaja iz tega začarani krog.

Če se pridružujemo mnenju, da je tajniško mesto na neki šoli potrebno, potem bi bilo nujno oceniti tudi strokovnost teh uslužbencev. So primeri, da opravljajo to delo ljudje z osnovnošolsko izobrazbo, prejemajo pa v nekaterih pri-

Kje pričeti?

da se dodatno zaposlujejo in to v okviru svoje osnovne zaposlitve na šoli. Nasproti temu pa so prosvetni delavci mnenja, da je tajnik na šoli potreben in da je lahko v večini primerov polno zaposlen.

V radgonski občini so tako prosvetni delavci kakor tudi svet za šolstvo pri občinski skupščini mnenja, da naj tajniški posli ostanejo pri šolah, tako kot je bilo to do sedaj. Letos nameravajo celo izpopolniti nezasedena tajniška mesta, češ tajnik pri šoli ni zgolj administrator, marveč je tudi ekonom: opravlja tudi nekatera dela, ki jih ne bi mogli prenesti v servis.

V soboški občini so pred kratkim naredili opis dela

nja mora tajnik opravljati naslednje posle: voditi proračunsko knjigo, pripravljati tromesečne preglede dohodkov in izdatkov, opremljati račune (v desetih mesecih 285 računov), voditi finančno poslovanje mlečne kuhinje, izračunavati osebne dohodke, pripravljati mesečna poročila o osebnih dohodkih in o zaposlenih, voditi mora evidenco o skladih. Kar zadeva materialno poslovanje, vodi 8 (osem!) različnih evidenc in kot deveta je »evidenca nad evidencami«. Potem je tu še zaključni račun in letna inventura. V omenjenem opisu dela šolskega tajnika je navedenih še več drugih manjših opravil.

merih enake ali pa celo višje osebne prejemke kot prosvetni delavci. Ker je ravnatelj šole pedagoški vodja zavoda, odločajo tajniki zelo samostojno tudi o finančnih zadevah. Ne pospešujemo, toda na nedavni seji občinskega komiteja ZKS v Murski Soboti je bil nenavaden tudi primer, ko je tajnik na neki šoli na razglasni deski javno razglasil, da ima samo 6-urni delavnik (!).

Če želimo polemično vprašanje o šolskih tajnikih razčistiti, potem ga moramo preanalizirati od spodaj navzgor in tudi obratno. Ne izživlja se z administracijo samo tajnik na šoli, kajti šola je le droben členček v širšem sistemu.

-jm

Likovna razstava v Radgoni

K svečanemu razpoloženju ob občinskem prazniku v G. Radgoni so po svoje prispevali tudi slikarji in kiparji — amaterji te občine: v prostori Delavske univerze v Radgoni so uredili razstavo svojih del. Razstava ima že nekaj tradicije, saj jo amaterji pripravljajo vsako drugo leto ob občinskem prazniku. Tako torej pomeni v nekem smislu tudi pregled njihovih prizadevanj in dosežkov v minulem obdobju.

Čeprav gre za amaterje in zato njihovih del ni moč ocenjevati po strogih kriterijih, je vendarle opaziti dokajšnje razlike v kvaliteti razstavljenih podob in likov. Nekateri, kot recimo Zlato Pavlica v svoji »Ulici«, se poskušajo v oljni tehniki in v modernem

izražanju. Drugi, kot na primer Martin Rajk ali Anton Marković pa ustvarjajo preprosto s pisanimi barvami ali pa kopirajo razglednice. Ker so to ljudski podobarji, je v njihovih delih tudi precej folklore (»Pütra« Marije Golnar).

Razstavi so se pridružili tudi učenci osnovne šole in posebne šole v Gornji Radgoni. Predstavili so se z risbami in izrezankami, posebno lični so njihovi okrasni izdelki iz lesa, slame, žice in kovine.

SESTALI SO SE PROSVETNI DELAVCI

Preteklo soboto dopoldne so se v Cezanjevih sestali člani tamkajšnje podružnice prosvetnih delavcev. Republiški poslanec Rado Pušenjak je ob tej priložnosti predaval o vzrokih in o načelih gospodarske reforme. Sindikalna podružnica je sprejela obširen program individualnega študija za zimske mesece, pogovorili pa so se tudi o nekaterih organizacijskih zadevah.

ENODNEVNI SEMINAR ZA PREDAVATELJE

Pretekli ponedeljek je bil v Radencih celodnevni seminar za predavatelje družbenega izobraževanja. Profesor Jože Valentič iz Ljubljane je s predavatelji obravnaval posebno metodiko predavanja družbenega izobraževanja. Seminarja se je udeležilo 26 predavateljev delavskih univerz soboškega, ljutomerskega, lendavskega in radgonskega področja, organizirala pa ga je gornjeradgonska delavska univerza.

Ika

BISTRICA

Osnovna šola Bistrica je pred kratkim dobila celotno opremo za kopalnico. Čeprav jim je UNICEF te naprave obljubil že prej, so zdaj še bolj zadovoljni, saj jih bodo takoj namestili v šolski stavbi, ki jo gradijo.

MNOŽIČNOST IN INTENZIVNOST KULTURNIH DEJAVNOSTI NARAŠČA

»... Seveda to ni edina nova stavba v Murski Soboti — niti edini novi kulturni objekt v Sloveniji. Nasprotno, z veseljem lahko opažamo v zadnjih letih, da so občinske skupščine v naši republiki v znatni meri dojele širši pomen kulturne dejavnosti za splošni družbeni razvoj in da mu zato temu primerno posvečajo ustrezno večjo pozornost.

Res je hkrati, da smo še daleč od tega, da bi se glede razvoja našega kulturnega življenja samozadovoljno opajali z doseženimi rezultati in da ne bi samokritično venomer ugotavljali nove pomanjkljivosti, neizpolnjene vrzeli in neogibne potrebe na področju kulturnih dejavnosti.

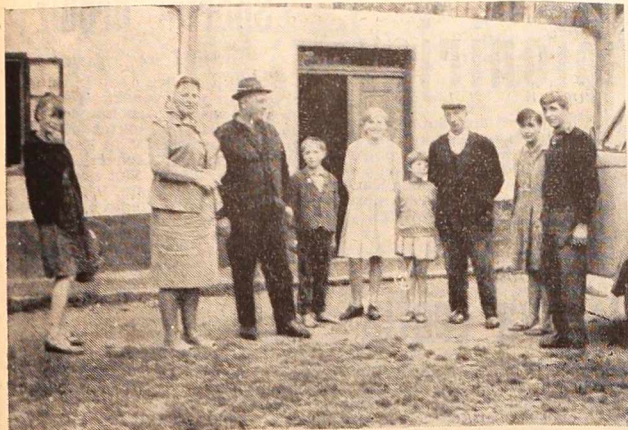
Vendar pa ob vseh takih kritičnih pomislekih le lahko povzamem prvotno misel in zatrdam, da množičnost in intenzivnost kulturnih dejavnosti spodbudno narašča, da uporablja čedalje več novih oblik in posredovalcev, da išče trajnejših in kvalitetnejših organizacij in sodobnejšo pot in dostop do našega delovnega človeka.

Vse to izhaja nedvomno iz poglobljenega družbenega interesa za kulturne dosežke za višjo stopnjo izobrazbe delovnih ljudi, skratka iz spoznavanja nujnosti, da morajo biti kulturne in izobraževalne dejavnosti čedalje krepkeje prisotne v celotnem družbenem življenju. To izhaja iz spoznavanja, da si brez tega ni moč zamisliti niti nadaljnje gospodarskega napredka, niti poglobljanja resničnih odnosov v naši družbi.

Čim bolj se bo naša družba razvijala, čim večjo materialno raven bo dosegala, tem bolj pomemben bo postal tudi delež kulture in kulturnih dejavnosti zlasti pri humanizaciji odnosov med ljudmi. V skladu s takim družbenim razvojem moramo celotno kulturno življenje nenehno modernizirati v tem smislu, da bodo kulturne dobrine prek najrazličnejših oblik čim dostopnejše vsem plastem našega prebivalstva.

In če prav razumem smoter novega razstavnega paviljona v Murski Soboti, je prav to njegov osnovni cilj in namen... »

Iz govora Toma Martelanca, sekretarja za prosveto in kulturo ob otvoritvi razstavnega paviljona v Murski Soboti

Klančnik na obisku pri Gombočevih

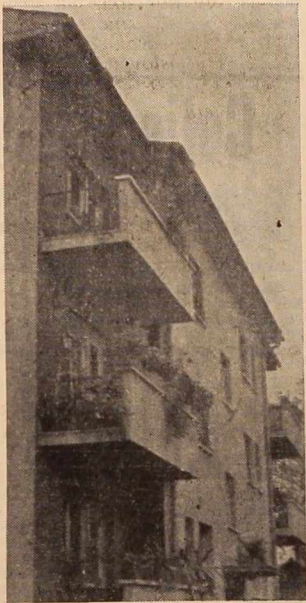
ZA NAJLEPŠE UREJENE HIŠE V MURSKI SOBOTI

Podeljene nagrade za leto 1965

Tudi za leto 1965 je komisija za olepšanje mesta M. Sobota pri Turistično-olepšalnem društvu v Murski Soboti podelila nagrade v vrednosti 45.000 dinarjev za najlepše urejeno zunanost stanovanj in neposredne okolice. Nagrade, ki so simbolične, so prejeli naslednji stanovalci: Leopoldina Rehn, Gregorčičeva 27, Bela Horvat, Tomšičeva 4, Vinkovič, Partizanska 13, Ervin Kerčmar, Stefana Kovača 24, Marija Radošič, Stefana Kovača 13, Vera Zadravec, Stefana Kovača 13, Gizela Pavlinjek, Temlinova 2, Marija Šiftar, Mladinska 5, Terezija Marič, Partizanska 9, Emilija Kumar, Partizanska 9, Josip Kos, Kidričeva ABC in Ernest Hari, Stefana Kovača 5.

Komisija je ugotovila, da se je zunanji izgled mesta v zadnjem letu vidno izboljšal in da so nekateri stanovalci pokazali veliko smisla za zunanjo ureditev stanovanj. Zlasti je lepo urejena ulica Stefana Kovača in pa del Titove ulice, medtem ko v ostalih ulicah izstopajo le nekateri posamezniki. Se vedno pa so predeli mesta, kjer stanovalci zelo zanemarjajo zunanost stanovanj in okolice. Za olepšanje mesta Murska Sobota je v zadnjem času tudi veliko prispevalo Komunalno podjetje v Murski Soboti — obrat mestnega vrtnarstva, za

kar tudi zasluži vse priznanje. Po mnenju komisije bi si nagrado za lepo urejeno zunanost stanovanj v Murski Soboti zaslužili še nekateri stanovalci. Ker pa so ti že bili deležni tovrstnih nagrad

Da bi bilo v Murski Soboti še več takih epih balkonov...

Štirideset let prekmurskega taborništva

27. septembra je preteklo štirideset let, odkar je bila v Soboti ustanovljena nova taborniška organizacija. Na ta dan leta 1925 so nekateri dijaki soboške gimnazije, zlasti takratni šestošolci, organizirali »Mursko četo skavtov«. Ta je štela približno 30 članov. Četa je bila zelo delavna. Z nabiralno akcijo si je ustvarila materialno podlago za nakup inventarja in tako postala ena najbogatejših enot mariborskega okrožja.

Soboški skavti so imeli dosti sestankov, vaj in izletov. Taborili so prvokrat 31. marca 1926 pri Križevcih na Goričkem, nato še v Domanjševcih, v Sotini; posamezni člani pa so se udeležili tudi tabora ljubljanske enote »Zmajeva stega« v Bohinju. Ob tej priložnosti se je eden iz

med njih povzpel na Triglav. Ali je to bil prvi Prekmurec na Triglavu?

V jeseni 1926 višjih razredov soboške gimnazije niso obnovili. Dijaki teh razredov so odšli v druga mesta, največ v Ljubljano. Med njimi je bil tudi vodja Murske čete. Kmalu po njegovem odhodu je četa razpadla, Mariborčani so z velikim užitkom popravili bogato dediščino po Murski četi — dobre italijanske vojaške šotore, pionirsko orodje, pocinkan bakren kotel, plezalno vrv, lekarno itd.

Posamezni člani pa so ostali zvesti taborništvu in v organizatorskem pogledu odigrali važno vlogo v Ljubljani. Nekateri hodijo taborišče se dan ob vsakem letnem času.

Pri skavtih je vsaka četa imela svojo barvo. Murska če-

Prijetno presenečenje v Bakovcih

Minula nedelja bo družini Leopolda Gomboca iz Bakovca, očeta šestih otrok, ostala dolgo v spominu. Vinko Klančnik iz Ljubljane jo je obiskal in ji prinesel darila.

»Preko radia sem nekega jutra slišal«, je pripovedoval Klančnik, »da v Ljubljani zbirajo za poplavljenca v Pomurju. Takoj sem odšel v krajevno organizacijo Rdečega križa in vzel naslov prizade-

dete družine. Obenem sem sklenil, da bom družini od 1. oktobra tega leta pa do 1. marca prihodnjega leta pošiljal vsak mesec po 10.000 din. Prvi obrok sem že poslal.«

Enega izmed Gombocovih otrok bo Klančnik vzel v službo, ker ga potrebuje v svoji avtopralnici.

T. Casar

TURNIŠČE

Krajevna skupnost Turnišče je pri urejanju krajevnih cest letos v nemali zadregi, kajti sredstva za to ima skopo odmerjena. Da bi vsaj deloma zadostili potrebam, so se z občinsko skupščino v Lendavi dogovorili, da bo plačala stroške kopanja gramoza. Vsaka vas (Renkovci, Gomilica in Nedelica) bo tako dobila 1500 kubičnih metrov gramoza, Turnišče pa 2000.

Krajevni samoprисpevek v Kobilju

Svet krajevne skupnosti Kobilje je na minuli seji razpravljalo o delu v preteklem letu in izdelal program za prihodnje leto. Ker zaradi manjših sredstev iz občinskega proračuna po mnenju predstavnikov sveta ne bodo mogli opraviti vsa predvidena komunalna dela, je potrebno uvesti krajevni samoprисpevek. Izdelan odlok so sprejeli tudi občani na zboru. Po odloku o samoprисpevku, ki bo veljal s prvim novembrom 1965, so občani dolžni letno prispevati 3 delovne dni za skupna dela. V kolikor se ne bodo udeležili teh del, bodo morali za vsak delovni dan krajevni skupnosti prispevati po 2 tisoč dinarjev.

Po informacijah na občinski skupščini, je Kobilje edina krajevna skupnost, ki je doslej sprejela odlok o krajevnem samoprисpevku. V len-

davski občini je 14 krajevnih skupnosti, ki že dalj časa razpravljajo o uvedbi tega samoprисpevka, toda doslej še ni nobenih konkretnih zaključkov. Vsi čakajo na občinsko skupščino, čeprav je republiški zakon predvidel možnost za uvedbo omenjenega prispevka.

-ko

VLAK V VPREGO

Zaradi goste megle je prišlo do hude prometne nesreče tudi na prehodu čez železniško progo pri vasi Lukavci. Ko je voznik vprege Franc Senčar iz Lukavca zapeljal na železniško progo, je iz smeri Ljutomerja proti Radgoni pripeljal potniški vlak št. 6316 ter zadel v zadnji del voza. Pri nesreči je dobil voznik le manjše telesne poškodbe, medtem ko je vprežni voz popolnoma uničen.

MOPEDIST SE JE ZALETEL V LOKOMOTIVO

V soboto ob 8.15 uri se je pripetila huda prometna nesreča na železniškem prelazu v Bučočevcih. Mopedist Franc Horvat iz Vidma ob Ščavnici je pripeljal iz smeri Bučočevca ter prečkal železniško križišče. Ker pa je bila zelo gosta megla, ni opazil mimo vozečega tovornega vlaka št. 6390 ter se zaletel v lokomotivo. Pri nesreči je dobil mopedist hude telesne poškodbe in je bil prepeljan v soboško bolnišnico, medtem ko znaša materialna škoda okrog 100.000 dinarjev.

Ta teden v črnem okviru

MOTORIST PODRL PESČA

Do hude prometne nesreče je prišlo pretekli teden na Apski cesti v Gornji Radgoni med voznikom motornega kolesa reg. št. MB 10-427 Ivanom Pijavcem iz Maribora, Koroška ulica 76 in pešcem Dragico Osojnik iz Hercegovskega 21. Do nesreče je prišlo, ko je Osojnikova izven prehoda za pešce prečkala cesto, v tem trenutku pa je po desni strani pripeljal motorist in jo podrl. Pri nesreči je dobila Osojnikova hude telesne poškodbe, ima težki pretres možganov in poškodbe po glavi.

MOPEDIST PODRL KOLESARJA

Hujša prometna nesreča se je pripetila v nedeljo na cesti II. reda med Mursko Soboto in Rakičanom. Iz smeri M. Sobota proti Rakičanu je vozil kolesar Franc Martinec praviloma po desni strani ceste. Iz nasprotne smeri pa je pripeljal mopedist, nenadoma zavil na levo stran cestišča in se zaletel v kolesarja. Pri nesreči je dobil kolesar hude telesne poškodbe in je bil pre-

Poslušajte in gledajte

RTV Ljubljana

Nedelja, 24. oktobra

8.05 Mladinska radijska igra: Zvonimir Furtinger: Na divjem zapadu; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.; 10.00 Se pomnite, tovariši... a) Anton Spacapan: Edina rešitev; b) Zora Senk Kazniliška vrata; 10.25 Pesmi borbe in dela poje Komorni zbor iz Celja; 10.45—11.45 Ljubiteljem lahke glasbe; 11.45 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas; 13.45 Od vasi do vasi; 14.00 Znamenite arije — slavni pevci; 14.40—17.30 »Danes popodne«; 17.30 Radijska igra Dimitrij Pliht: Obruč; 18.38 Poljudne violinske skladbe; 20.00 Prenos slavnostnega koncerta ob dnevu Združenih narodov.

Ponedeljek, 25. oktobra

11.15 Nimaš prednosti!; 12.00 Jan Cikker: Slovaška suita; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Lojze Funka: Gospodarjenje z zasebnimi gozdovi v drugih državah; 12.40 Iz slovenske narodne skrinje; 14.05 Bravničarjeve skladbe za klavir in violino s klavirjem; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Stare zborovske skladbe prvih slovenskih komponistov iz čitalniške dobe; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 V svetu opernih melodij; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.20 Zvočni razgledi; 18.45 Družba in čas Dr. Franca Križaniča: Človek in matematika; 20.00 Četrto ure z ansamblom Mojmir Sepeta; 20.15 Simfonični koncert Orkestra Slovenske filharmonije.

Torek, 26. oktobra

11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Slavni virtuoz vam igrajo; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Janez Saksida: Letošnji pridelek sončnice; in soje v rogovi; 12.40 Na kmečki peči; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo; Tu se je ustavila reka; 14.35 Pet minut za novo pesmico; 15.30 V torku nasvjeđenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.20 Iz studia 14 18.45 Na mednarodnih križpotjih; 20.00 Mali koncert Slovenskega okteta; 20.20 Radijska igra Gerhard Reuttsch: Babje leto;

Sreda, 27. oktobra

11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Arije in orkestralni odlomki iz oper; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Mihael Leonardi: Vzroki odmiranja vinske trte na Vipavskem; 12.40 Mali vokalni ansambl pojo slovenske narodne pesmi; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev); Otroci ustvarjajo glasbo; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Izbrani listi iz Bartokovega ustvarjanja 2. oddaja; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Iz fonoteke Radia Koper; 18.40 Naš razgovor; 20.00—22.50 Giacomo Puccini: Madame Butterfly, opera.

Četrtek, 28. oktobra

11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 »Capriccio«; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Mirko Leskošek: Oskrba z gnojili in zaščitnimi sredstvi za prihodnjo sezono; 12.40 Čez hrib in dol; 14.05 Blaž Arnič: Divja jagca — simfonična pesnitev; 14.35 Glasbeni vedež; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Turistična oddaja; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.45 Jezikovni pogovori; 20.00 Četrto večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Večer umetniške besede Vladoša Simčič.

Petek, 29. oktobra

11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Iz oper Carla Marije Webra; 12.30

Kmetijski nasveti — Dr. Ciril Mastnak: Stroški za osemenjevanje krav v primerjavi s ceno mleka in telet; 12.40 Slovenske narodne ob spremljavi klavirja; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; Andjelka Martić: Mala Bogdanka; 14.35 Naši amaterski zbori; 15.30 Ansambel »Veseli hribovci« in trio Slavka Avsenika; 15.45 V svetu znanosti; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Petkov simfonični koncert; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.20 Plesni orkester RTV Ljubljana; 18.45 Kulturni globus; 20.00 Iz arhiva operetnih melodij; 20.20 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.30 Naši skladatelji pred mikrofonom 2. oddaja: Uroš Krek 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

Sobota, 30. oktobra

11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Glinka in Rimski-Korsakov o deželi izza Pirenejev; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Vida Cimperšek: O razvoju sadjarstva na področju zadrage Sevnice; 12.40 Jesen na deželi; 14.05 Odlomki iz oper jugoslovanskih avtorjev; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Pesmi in plesni jugoslovanskih narodov; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Najprijetnejše popevke tega tedna; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Iz rečnih postaj — studio Maribor; 18.45 S knjižnega trga; 20.00 Sobotni koncert lahke glasbe; 20.30 Spoznavajmo svet in domovino; 21.30 Vedri zvoki; 22.10 Oddaja za naše izseljence.

TELEVIZIJA

Četrtek, 21. oktobra

10.00 TV v šoli; 11.00 Angleščina — ponovitev; 11.30 Recital na grobu ustrljenih dijakov — prenos iz Kragujevca (do 12.15) 16.10 TV v šoli: Električna energija iz Drave — ponovitev; 17.00 Recital na grobu ustrljenih dijakov ponovitev; 17.40 Oddaja za otroke; 18.25 TV obzornik; 18.45 Po Jugoslaviji; 19.10 Ljubljanski jazz ansambl vam predstavlja; 19.40 Kaleidoskop 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV obzornik; 20.40 Kulturna panorama; 21.40 Iz arhiva jugoslovanske kinoteke; 22.10 Zadnja poročila.

Sljeme, Avala

18.25 Informativne oddaje; 19.40 Propagandna oddaja; 19.54 Lahko noč, otroci; 20.30 Narodna glasba; 20.40 Filmski omnibus: Zgodovina Hollywooda; 21.40 Svetovni pesnik med vami — oddaja studia Skopje; 21.50 Informativne oddaje.

Petek, 22. oktobra

10.00 TV v šoli; 16.40 Govorimo rusko — 30. lekcija; 17.00 Učimo se angleščine — 94. lekcija; 17.30 TV v šoli; 18.00 Oddaja za otroke; 18.25 TV obzornik; 18.45 TV tribuna; 19.15 S kamero po svetu; 19.45 TV akcija; 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV obzornik; 20.40 Nazarin — mehiški celovečerni film; 22.10 Zadnja oddaja.

Sljeme, Avala

18.25 Informativne oddaje; 18.45 TV tribuna; 19.15 Narodna glasba; 19.40 Propagandna oddaja; 19.54 Lahko noč, otroci; 20.30 Kay Largo — ameriški celovečerni film; 22.00 Informativne oddaje.

Sobota, 23. oktobra

10.00 TV v šoli; 17.40 Kje je, kaj je; 17.55 Zoki poki — lutkovna oddaja; 18.10 Vsako soboto; 18.25 TV obzornik; 18.45 Kozjaki — I. del; 19.40 Cickac; 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV obzornik; 20.40 Sprehod skozi čas; 21.10 Druga plat med dalje — humor. oddaja; 22.00 Dick Powell vam predstavlja — serijski film; 22.50 Zadnja poročila.

Sljeme, Avala

18.10 Hrvaške narodne pesmi in plesi; 18.25 Informativne oddaje; 19.45 Propagandna oddaja; 19.54 Lahko noč, otroci; 20.30 Jazz scena; 20.40 S kamero po svetu; 22.00 Zgodbe za — serijski film; 22.30 Informativne oddaje.

KDO JE ODGOVOREN ZA PROMETNO NESREČO V LAKOŠU

V torek, minuli teden, se je na cesti Lendava—Murska Sobota v vasi Lakoš dogodila prometna nesreča, ki na srečo ni imela hujših posledic. Traktor kmetijske zadruge Lendava je na prikolici peljal 16 dijakov STS Lendava, ki naj bi pomagali pri obiranju koruze. Na ostrem ovinku se je prikolica odtrgala od vozila in se prevrnila. Trije dijaki so bili hujše poškodovani in so jih prepeljali v soboško bolnišnico. Komisija, ki je na kraju nesreče zaslišala voznika, je ugotavljala, kdo je krivec za nesrečo. Voznik je izjavil, da ni hotel peljati dijakov na prikolici, pa so mu v kmetijski zadruga zagrozili, da bo odpušen.

Neljubi dogodek bo verjetno imel svoj epilog pred sodiščem, ki naj ugotovi, kdo je odgovoren za nesrečo. Postopek proti šoferju s strani predstavnika KZ pa je vreden obsojanja.

-ko

Prijetne urice v taborniškem razpoloženju

Izkoriščanje vajencev

Inšpekcija dela je na po-drovlju radgonske občine ugo-tovila, da nekateri zasebni de-lodajalci zaposlujejo vajence pri praktičnem delu po 10 in več ur na dan. V najslabšem položaju so vajenci, ki stanu-jejo in se hranijo pri zaseb-nih mojstrih, kjer morajo o-pravljati še poljska in gospo-dinjska dela. Mnogo vajencev ni izkoristilo niti letnih, niti zimskih počitnic.

Nagrade vajencev so zelo različne, tako v zasebnem sektorju, kakor v družbenih delovnih organizacijah. Na splošno se gibljejo od 4.000 do 12.000 dinarjev, razen v nekaterih delovnih organiza-cijah, kjer vajenci prejemajo

V PETISOVCIH 40 LET GASILSTVA

V nedeljo so petišovski ga-silci praznovali 40. obletnico ustanovitve društva. 1925. leta je na pobudo vaščanov bilo ustanovljeno društvo, ki danes šteje 23 aktivnih članov. Novi gasilski dom sičér še ni dokončan, a vendar pomeni za vaščane veliko pridobitev. Vaščani so ta visoki jubilej dostojno proslavili, najprej s položitvijo vencev na gro-bove ustanoviteljev in umrlih članov društva, potem pa so na svečani proslavi podelili priznanja najbolj delavnim članom. Razveseljivo je dejst-vo, da v gasilskem društvu deluje tudi mladina, ki bo ne-koč sama vodila društvo in skrbela za varnost občanov in premoženja.

Mladinska konferenca

Minuli teden je mladina II. osnovne šole v Lendavi, na svoji letni konferenci, raz-pravljala o svojem delu, o uč-nih uspehih, posebej pa o iz-venšolski dejavnosti. Foto krožek, ki je v svojem delu žel priznanja na republiški mladinski razstavi, saj je pre-jel več nagrad in priznanj, je eden najbolj delavnih. Dobro urejeni prostori in potrebne priprave so omogočile, da se je veliko število mladih nau-čilo fotografiranja, v krat-kem pa se bodo poskusili tu-di pri izdelavi krajših filmov.

Na konferenci je bilo govo-ra tudi o šolskem glasilu, ki ga izdajajo učenci sami. Gla-silo je po mnenju mladih bilo ugodno sprejeto med učenci in starši, potrebno pa je skr-

predpisano nagrado. Tudi skrb za vzgojo vajencev je v splošnem pomanjkljiva. Več-krat so prepuščeni sami sebi, kar velja predvsem za zaseb-ni sektor obrti. O teh in še o drugih vprašanjih so razprav-ljali v Gornji Radgoni na zad-nji seji sveta za delo.

Ika

106 MLADINECV V SREDNJE SOLE

Zavod za zaposlovanje iz Murske Sobote je pred nedav-nim posredoval občinskemu komiteju ZMS Lendava podat-ke, po katerih je v preteklem šolskem letu končalo obvez-no šolanje 336 mladincev. Od tega je sprejeto 106 mladin-cev v srednje šole, v uk se jih je vključilo 73, doma pa jih je ostalo 187. Po podatkih za-voda se na sezonskem delu v Avstriji nahaja 438 mladincev. Ker se to število povečuje, bo naloga občinskega komite-ja ZMS, da proučuje ta prob-lem. To bo med drugim tudi ena izmed razprav na bližnji občinski konferenci mladine.

-ko

V KOBILJU STANOVANJSKI BLOK

Občani Kobilja so letos do-bili novo šolo, v kateri se je že začel pouk. Že takrat, ko so končali z gradnjo šole, so začeli graditi stanovanjski blok, ki bo po predvidevanju do zime pod streho. V prostori-h stare šole pa bi se naj po mnenju vaščanov ustanovil v prihodnjem letu otroški vrtec.

beti za njegovo pestrost. Raz-prava je nakazala nekaj prob-lemov, ki jih bodo mladi skup-no z vodstvom šole skušali odpraviti. Posebno je razve-seljivo dejstvo, da so se mla-di objektivno lotevali določe-nih vprašanj, čeprav včasih še neodločno.

POMOČ SOLARJEM

Občinski odbor RK Lendava je pred nekaj dnevi začel z akcijo nudenja pomoči šol-skim otrokom s poplavljenega področja. Doslej je pomoč v obliki kompletnih šolskih po-trebbšin prejelo preko 100 ot-rok. Poleg šolskih potrebščin bodo otroci dobili še telovad-ne copate. V akciji nudijo ob-činskemu odboru RK vso po-moč vodstva šol.

Barbarski odnos

Običajno spoštujemo umr-le, do njih imamo svojevrstno spoštovanje, toda kot vespo-ysod so tudi tu izjeme. Na lendavskem pokopališču se šestokrat dogajajo stvari, ki same po sebi govorje dovolj o tem, Katere so te stvari? Pred leti umrli in pokopani na pokopališču v Lendavi si prav gotovo ne zaslužijo tega, da bi jim nekdo kradel z gro-bov cvetje, vence in ostale predmete. Poznan je primer večkratnega trgiranja zvezde z nagrobnega spomenika, ka-kor tudi kraja vencev in cvet-lic. Čestokrat se ljudje prito-žujejo, da jim nekdo z gro-bov odnese domala vse. Vprašanje je, kdo počenja take stvari, ki so podobne bolj van-dalinstvu kot pa civiliziranin ljudem. Javnost je že pred nekaj leti ostro obsodila ta-ko početje in morda bi šlo vse v pozabo, če se ne bi pred dnevi dogodile podobne stva-ri. Ne vem, če je nekdo toli-ko potreben cvetja, da bi bil primoran to jemati z grobov, in ne vem, če se tisti, kdor dela take stvari, ne zamisli ob svojem dejanju. Ali se ta-ke stvari delajo namerno?

Občani so na zadnje, ponov-ne incidente ostro reagirali in zahtevajo, da se podobne re-či ostro preprečijo. Da bi se izognili neljubim dogodkom, bo verjetno potrebno razmi-sлити o ograji ob vhodu na po-kopališče, kakaj pokopališče ni mesto za vandalizem, am-pak je zadnje počivališče u-

Namiznoteniški turnir v Mariboru

Velik uspeh pomurskih pionirjev

V soboto in nedeljo je bil v Mariboru II. republiški mladinski pionirski turnir v namiznem teni-su, na katerem je nastopilo 110 mladih tekmovalcev in tekmovalk iz vse Slovenije. Na turnirju so nastopili tudi tekmovalci Partizana Lendava in Gojenca iz Mur-Sobote ter dosegli velik uspeh. Zla-sti so bili nadvse uspešni pionirji Lendave, ki so ekipno zasedli prvo mesto pred Triglavom in Gojen-cem iz Murske Sobote. Ekipo Len-dave so sestavljali: Frančeskin, Simonka, Simončič, ekipa Gojenca pa Žekš, Kerčmar in Lebar.

Med posamezniki pionirji je bil najuspešnejši pomurski tekmoval-ec Simonka (Lendava), ki je za-sedel 3. do 4. mesto. Ostali tek-movalci so se razvrstili takole: Frančeskin in Simonka (oba Len-dava) 5. do 8. mesto, Žekš in Kerč-mar (oba Gojenec) ter Alt (Len-dava) 9. do 16. mesto.

Med pionirkami je bila odlična Koševa (Gojenec), ki je v po-finalu premagala Martinčovo (Olimpija), v finalu pa klonila proti Jelerjevi (Olimpija) ter tako zasedla odlično drugo mesto, kar

Pomurska rokometna liga — člani

Lendava ni nastopala v Radencih

V 4. in 5. kolu pomurske roko-metne lige za člane je najbolj presenetilo moštvo Kroga, ki je na svojem igrišču visoko odpravilo Radgono in odneslo obe točki iz Beltince. Razočarala pa je ekipa Sobote, ki je veljala za enega naj-resnejših kandidatov za osvovitelj prvega mesta, vendar je doživela dva nepričakovana poraza. Presre-neča tudi visoka zmaga Radnec v Murski Soboti nad Enotnostjo ter Mladina nad Enotnostjo. ESS je visoko odpravila svojega naj-resnejšega tekmeča Soboto ter je resen kandidat za osvajanje prvega mesta.

Po odigranem petem kolu se nahajajo v vodstvu rokometši ESS, ki so še tudi edina nepora-žena ekipa. Zelo presenečajo vi-soko uvrstitev Radnec, Radgone in Kroga, medtem ko je tokrat razo-čarala ekipa Lendave, ki je v nedeljo tudi predala srečanje Ra-dencem.

Rezultati:
III. kolo:
Enotnost : Radenci 14:24
Lendava : Beltinci 16:15
Krog : Radgona 22:14
Sobota : ESS 12:21
Mladinec je prost.

V. kolo:
Radgona : Sobota 20:18
Beltinci : Krog 15:18
Radenci : Lendava 5:0
Mladinec : Enotnost 29:16
ESS prosta.

Tabela						
ESS	4	3	1	0	87:69	7
Radenci	4	3	0	1	60:46	6
Radgona	5	3	0	2	100:96	6
Krog	5	3	0	2	96:95	6
Sobota	4	2	0	2	85:72	4
Mladinec	4	2	0	2	78:66	4
Lendava	5	1	1	3	73:86	3
Beltinci	4	1	0	3	62:69	2
Enotnost	5	1	0	5	79:121	2

Občinska pionirska nogometna liga

PIONIRJI MURE V VODSTVU

V nadaljevanju prvenstva v ob-činski pionirski nogometni ligi M. Sobota so bili doseženi naslednji rezultati:

Bakovci : Grafičar 1:1
Tišina : Beltinci 0:3
Puconci : Mura 1:1
Beltinci : Mura 2:3

Tabela						
Mura	4	2	2	0	8:6	6
Beltinci	4	2	2	1	11:6	5
Puconci	4	1	2	1	9:3	4
Grafičar	5	1	3	1	5:5	5
Bakovci	4	0	3	1	6:9	3
Tišina	3	0	1	2	1:11	1

»Vaja« čaka na novo sezono in na boljše čase

Nebo nad Müzgami, kot pravijo travnikom, kjer si je soboški Aeroklub uredil vzletišče in hangar, se je umirilo. »Vaja« več ne kroži nad jesensko pokrajino, kajti sezona je mimo.

Dvokrilc in jadralno letalo »Vaja« stojita v hangarju. To je pravzaprav vse s čimer raz-polaga soboški Aeroklub, ki je v preteklih letih dosegel za-radi prizadevnosti svojih čla-nov lepe uspehe, med največ-je pa sodi vsekakor lep in prostoren hangar z delavnica-mi. Letos so v poletnih me-secih organizirali jadralni te-čaj, ki ga je zaključilo uspeš-no 5 mladih jadralcev. Pri-pravljenih je bilo seveda veli-ko več, toda le redki so pre-magali vse preizkušnje. Zato pa smatrajo pri Aeroklubu, da je potrebno vzgajati mla-de letalce že v osnovnošolskih klopeh. Letos so pomagali pri modelarskih krožkih na šolah, skupaj s prosvetno pedagoš-kim zavodom pa so organizi-rali tudi tečaj za učitelje teh-ničnega pouka na šolah. Cilj vsega tega je bil: vzgajati mlade modelarje, kajti, kot pravi predsednik kluba Slavko Seršen, modelarstvo je prvi korak h kasnejšemu letenju.

Aeroklub opravlja veliko delo, vendar živi iz leta v le-to v velikih finančnih težavah. Ne samo v Murski Soboti, marveč v vseh aeroklubih so pričakovali večjo material-no pomoč od Letalske zveze

Slovenije in prav tako od se-kretariata za narodno obram-bo. Praktične izkušnje, ki jih dobijo mladi letalci v aero-klubu so velike koristi tako pri njih, ki postanejo med odsluženjem vojaškega roka letalci kakor tudi pri onih, ki upravljajo kasneje letala, na-ših civilnih letalskih družb. Do danes namreč še ni prišlo do jasnejših kriterijev o tem, kdo pravzaprav naj sofinanci-ra dejavnost aeroklubov. So-boški aeroklub naj bi postal nekakšen pomurski letalski center, toda na zadnjem obč-nem zboru so ugotavljali, da bi morali črtati iz tega naslo-va besedo »pomurski,« saj je dajala klubu edino material-no pomoč doslej le soboška občinska skupščina. Res pa je, da so končali številne te-čaje, ki ga je zaključilo uspeš-no 5 mladih jadralcev. Pri-pravljenih je bilo seveda veli-ko več, toda le redki so pre-magali vse preizkušnje. Zato pa smatrajo pri Aeroklubu, da je potrebno vzgajati mla-de letalce že v osnovnošolskih klopeh. Letos so pomagali pri modelarskih krožkih na šolah, skupaj s prosvetno pedagoš-kim zavodom pa so organizi-rali tudi tečaj za učitelje teh-ničnega pouka na šolah. Cilj vsega tega je bil: vzgajati mlade modelarje, kajti, kot pravi predsednik kluba Slavko Seršen, modelarstvo je prvi korak h kasnejšemu letenju.

Ze pred leti se je pojavila ideja, da naj bi kupil aero-klub večsedezni dvomotorni češke znamke »Morava«. Le-talo bi koristno služilo kot nekakšen aerotaksi za prevo-ze do Ljubljane, Zagreba in podobno. Toda, ko so zastop-niki aerokluba potrkali na vrata pri posameznih delovnih

je doslej njen največji upeh

V tekmovanju mladink in mla-dincev so pomurski tekmovalci in tekmovalke zasedle 5. in 8. mesto.

Uspeh, ki so ga pomurski tek-movalci in tekmovalke dosegli preteklo nedeljo je nadvse raz-

Republiško prvenstvo v mnogobojih in štafetah

Glažar drugi, Bacova tretja

V Celju je bilo v soboto in ne-deljo prvenstvo Slovenije v mno-gobojih in štafetah. Tekmovanja so se udeležili tudi atleti in atleti-nje AK Pomurje iz Murske Sobote ter se pomerili v konkurenci mladincev in mladink. Največji uspeh je vsekakor dosegel Karel Glažar, ki je v peterboju zasedel odlično drugo mesto z 2.738 toč-kami in je le za 11 točk zaostal za zmagovalcem, kar je izreden uspeh, čeprav je prvi nastopil na tvrstnem tekmovanju. Glažar je zmagal v metu kopja, v skoku v

članice

V nadaljevanju prvenstva v pomurski rokometni ligi za čla-nice so rokometiške Partizana iz Murske Sobote visoko premagale Svit, v odločilnem srečanju pa najresnejšega kandidata za prvo mesto ESS ter so brez poraza za-nesljivo v vodstvu. Preseneča tudi visoka uvrstitev mladih rokome-tašic Beltince, medtem ko so razo-čarale igralke Kroga, ki so še brez osvojenke točke.

Rezultati:
III. kolo:
ESS : Beltinci 7:4
Sobota : Svit 38:3
Enotnost : Krog preloženo
IV. kolo:
Beltinci : Krog 15:3
Svit : Enotnost 5:0
ESS : Sobota 2:8

Tabela						
Sobota	4	3	0	0	73:12	8
Beltinci	4	3	0	1	31:18	6
ESS	3	2	0	1	20:15	4
Svit	4	1	0	3	15:54	2
Enotnost	3	0	0	3	8:22	0
Krog	2	0	0	2	6:32	0

Slovenska conska liga — vzhod

Grafičar: Olimp 1:0 (1:0)

V nedeljo je bila v Rakičanu odigrana prvenstvena nogometna tekma SCL — vzhod med Olim-pom iz Celja in domačim Grafičarjem. Tekma se je končala z zasluženjo zmago Grafičarja z re-zultatom 1:0 (1:0). Edini gol tekme je dosegel Bažika 33. minuti gre.

Ker sta oba tekmeča v zadnjih tekmah pokazala precej zanesljivo formo in tudi nizala zmage, je bi-lo nedeljsko srečanje negotovo, a vendar zelo pomembno za uvrsti-tev v gornjem deluabele. Gostje, ki so nastopili z zelo pomlajenim moštvom, so pokazali precej teh-ničnega znanja, vendar se je opa-zilo, da jim zlasti primanjkuje iz-kušnosti. Nasprotno pa je Grafičar zaigral zelo požitvovavno ter zlasti v prvem polčasu nadigrals goste. Ze v prvih minutah igre je Grafičar nekajkrat nevarno ogrozil vrata Beveca, vendar so bili strel-i na gol premalo precizni. Končno je Grafičarju vendarle uspelo iz-koristiti terensko premoč, ko je v 33. minuti Bažika dosegel gol. Gra-fičar je še naprej napadal in sa-mo tri minute pozneje so doma-čini povečali vodstvo, kateri za-detek za sodnika ni priznal, če-prav je bil regularen. Do konca prvega polčasa so se napadi obo-jestransko menjali, vendar do

veseljiv, hkrati pa kaže sadove načrtnega dela v Lendavi in M. Soboti. S takim delom je potreb-no le nadaljevati, saj upamo, da bosta prizadevanja Lendavčanov in Sobočanov materialno in moral-no podprli tudi obe Ob ZTK.

Republiško prvenstvo v mnogobojih in štafetah

daljino ter v teku na 200 m, med-tem ko je bil v teku na 1500 m drugi. Izredno uspešno je tekmo-vala tudi Bac Sarika, ki je v tro-boju zasedla tretje mesto s 1.859 točkami. Atleti in atletinje AK Po-murje iz Murske Sobote so na-stopili tudi v štafetah, ter prav tako dosegli lep speh. V ženski štafeti 3 x 600 m je ekipa AK Po-murje (Zelko, Ditrich, Bac) za-sedla odlično drugo mesto s ča-som 5:37,6, moška štafeta 3 x 1000 m (Težak, Marič, Meričnjak) pa je s časom 8:11,6 pristala na četrtem mestu.

Prihodnjo nedeljo se bodo atleti in atletinje AK Pomurje udele-žili finalnega tekmoovanja za po-kal AZS, ki bo v Trbovljah. Ze sama uvrstitev v finalni del tek-movanja pomeni za tekmovalce iz Murske Sobote velik uspeh, po-sebej še, ker so si pravico sodelo-vanja na tem tekmovanju pridobi-le kar tri ekipe in sicer ena moška in dve ženski. Vprašanje pa je, ali bodo lahko vse tri e-kipe odpotovale na tekmovanje za-radi pomanjkanja finančnih sred-stev.

Slovenska nogometna liga

Celje : Mura 4:0 (0:0)

Na igrišču na Skalni kleti v Celju je bila v nedeljo odigrana prvenstvena tekma med enajstoricama Mure iz M. Sobote in domačega Celja. Tekma se je končala z visoko zmago domačinov z rezultatom 4:0 (0:0).

Sam začetek tekme ni obetal ta-ko visokega poraza Mure, čeprav so bili domačini favoriti srečanja. Moštvo Celja se namreč nahaja krepko v vodstvu tabele in je do-

Športni drobiž

HOKEJ NA TRAVI

Pretekli teden se je pričelo prvenstvo v slovenski vzhodni li-gi, kjer nastopajo pomurska mošt-va. V borbo je tokrat poseglo 6 moštev in to: SSTV in Enotnost iz Murske Sobote, Lipovci, Radgona, Kapela in Tišina. Kot novinec na-stopa moštvo Kapele. V I. kolu sta bila dosežena naslednja rezultata: SSTV : Tišina 5:1 ter Radgona : Enotnost 1:0.

NOGOMET

V prijateljski nogometni tekmi sta se v Murski Soboti moštvi Mure in Grafičarja razšli z neod-ločenim rezultatom 4:4 (1:2): Za Muro so bili uspešni Radosavljevič 2 ter Drvarič in Horvat, za Grafičar pa Marič 2 ter Bažika in Fi-juk po enega.

BADMINTON

Na III. mladinskem prvenstvu Slovenije v badmintonu, ki je bilo v Ljubljani na Ježici sta nastopila tudi tekmovalca SSTV iz Murske Sobote Ficko in Horvat ter dosegla razveseljiv uspeh. V tekmovanju posameznikov je Ficko zasedel 5 do 8. mesto, Horvat pa 8. do 16. mesto. Zlasti pa sta bila soboška tekmovalca uspešna v tekmovanju parov, kjer sta zasedla drugo me-sto, kar je nedvomno doslej naj-večji uspeh.

KAM PLOVE SOBOŠKI NOGOMET?

Pod tem naslovom je naše u-redništvo prejelo članek skupine navijačev NK Mure iz Murske Sobote, vendar zaradi nečitljivih podpisov ga ne moremo objaviti. Prosimo avtorje članka, v kolikor vztrajajo, da ga objavimo, da nam pošljejo polne naslove, ki pa jih na njihovo željo ne bomo obja-vili.

Uredništvo

slej še edino neporaženo. Nogome-taši iz Murske Sobote so se v prvem polčasu zelo požitvovavno borili in bili povsem enakovredni nasprotnik domačinom. Se več! Nekajkrat so zelo nevarno prišli pred kazenski prostor Celja, ven-dar napadalci niso znali niti en-krat premagati tokrat zanesljive-ga vratarja Baumana. Tako se je prvi polčas končal brez gola.

V drugem polčasu so prevzeli pobudo domačini, ki so se razigrali ter pričeli nevarno oblegati vratarja Kolariča. Vrstili so se na-padi za napadom in v 56 minuti je Reberšek prvič ukanil nesigur-nega Kolariča. Domačini so še na-prej napadali ter do konca tek-me trikrat zatresli mrežo Mure in zabeležili visoko zmago. Strelci golov so bili Kolenc, Marcus in Reberšek I. Tekmo je dobro sodil Merčun iz Ljubljane. Mura je na-stopila v naslednji postavi: Kola-rič, Sečko, Martinuzi I, Horvat I, Sarotar, Martinuzi II, Novak, Ran-taša, Drvarič, Horvat II in Bala-žič. Prihodnjo nedeljo gostuje v Murski Soboti novinec Rudar iz Velenja.

Po odigranem šestem kolu SNL so nogometaši Mure na zelo ne-zavidljivem mestu in so poleg Kopra in Zelezničarja najresnejši kandidat za izpadanje iz lige, saj so vsega osvojili le dve tekmovalni točki.

Slovenska mladinska liga

CELJE : MURA 4:1

Nepričakovan visok poraz so doživeli tudi mladinci v Celju, kjer so podlegli domačinom z re-zultatom 4:1. Mladinci Mure, ki so zelo dobro startali, iz tekme v tek-mo slaše igrajo. Tako so tudi v nedeljo doživeli visok poraz, če-prav niso bili slabši nasprotnik od domačinov. Edini gol za Muro je dosegel Zadravec.

Pomurska nogometna liga

Zanesljivi zmagi Radgone in Turnišča

V nadaljevanju prvenstva v pomurski nogometni ligi ni prišlo do posebnih presenečenj. Z izjemo neodločnega rezultata Vrelca v srečanju s Turniščem ter zmago Rad-gone v Puconcih so bili v 7. in 8. kolu doseženi več ali manj pričakovani rezultati.

Moštvo Radgone se je z dvema zmagama nad Puconci in Vrelcem prebilo na prvo mesto in ima toč-ko več od Turnišča, ki je v nede-ljo slavilo visoko zmago nad Dokležovjem, vendar nepričakovano pustilo točko v Moravcih. Na tret-jem mestu se nahajajo nogometaši Tehnostroja iz Ljutomeru, ki so v nedeljo brez večjih težav premagali Puconce, vendar imajo odig-rano tekmo manj od vodeča Rad-gone in Turnišča. Z enakim števi-lom točk je na četrtem mestu moštvo Bakovec, vendar ima odig-rani kar dve tekmi več. Nogome-taši Beltince, ki so se po štirih zaporednih zmagah prebili na tret-je mesto, so zaradi prostega ter-mina zdrknili na peto mesto. Tudi doslej neporaženo. Dokležovje je moralo mesto nižje, zlasti pa si je z nedeljskimi šestimi goli, ki jih je prejelo v Turnišču zelo po-slabšalo razliko v golih. Brazda, ki je slabo startala, si je v zad-njih kolih izboljšala uvrstitev, nasprotno pa so Puconci z dvema porazoma padli s četrtega na os-mo mesto. Tudi Veržej, ki se dol-go ni mogel otresti repa tabele, se je nekoliko opomogel, medtem ko je Bogojina, ki je napravila dva nepričakovana podviga v Tur-nišču in Ljutomeru v zadnjih ko-lih izredno popustila. Razred zase sta tudi lanskeletna člana občin-ske lige Vrelec in Tišina, ki sta še brez zmage na dnu tabele.

Rezultati:
VII. kolo:
Bakovci : Veržej 2:1
Tišina : Beltinci 2:6
Puconci : Radgona 2:3
Vrelec : Turnišče 5:5
Dokležovje : Brazda 1:1

VIII. kolo:
Turnišče : Dokležovje 6:0
Radgona : Vrelec 8:0
Tehnostroj : Puconci 4:1
Veržej : Tišina 4:1
Bogojina : Bakovci 1:4

Tabela						
Radgona	7	6	0	1	23:8	12
Turnišče	7	5	1	1	32:13	11
Tehnostroj	6	4	1	1	19:19	9
Bakovci	8	4	1	3	19:18	9
Beltinci	6	4	0	2	21:12	8
Dokležovje	6	2	3	2	15:15	7
Brazda	6	2	2	2	23:10	6
Veržej	7	2	1	4	25:18	5
Puconci	7	3	0	4	25:22	6
Bogojina	7	2	1	4	7:27	5
Vrelec	6	0	2	4	12:42	2
Tišina	7	0	0	7	11:38	0

Pomurska mladinska liga

TURNIŠČE SE BREZ PREJETEGA GOLA

V pomurski mladinski nogomet-ni ligi je doslej najbolj preseneti-lo moštvo Turnišča, ki je vsa sre-čanja odločilo v svojo korist in to brez prejetege gola. Zanimivo je tudi, da je vodeča Mura B tek-mo s Turniščem predala brez bor-be.

Rezultati:
Grafičar : Turnišče 0:4
Bakovci : Veržej 3:1
Turnišče : Mura B 3:0
Tehnostroj : Veržej 5:3
Tabela
Tehnostroj : Veržej 5:3
Mura B
Turnišče
Radgona
Brazda
Bakovci
Tehnostroj
Veržej
Grafičar

KOMUNALNA BANKA Murska Sobota

Za 31. oktober — Svetovni dan varčevanja — pripravljamo nagradno žrebanje. Sodelujejo vsi vlagatelji Komunalne banke Murska Sobota, ki so že ali pa še bodo do 31. oktobra 1965 vložili na hranilno knjižico vsaj 50.000 din in to vezali na odpovedni rok nad 12 mesecev.

VLAGATELJEM

NAGRADE:

UKW radio aparat z gramofonom; žensko kolo; električni gramofon; 2 tranzistorska radijska sprejemnika; 2 mikserja — mešalca; 2 električna brivska aparata; 5 ročnih ur; 1 električni likalnik z regulatorjem.

Javno žrebanje nagrad bo 3. novembra na sedežu Komunalne banke v Murski Soboti

Vloge sprejema KOMUNALNA BANKA M. SOBOTA s svojima ekspoziturama v Lendavi in Ljutomeru.

DRUŽBENA PRIZADEVANJA POTREBNA PO CELOTNI INTERESNI RELACIJI

Zdravstveno zavarovanje in reforma

Gospodarska reforma je z vsemi pričakovanimi in njo pogojenimi ukrepi zajela tudi socialno in zdravstveno zavarovanje, kar je tudi povsem razumljivo, saj gre pri tem za gospodarjenje z nad 2 milijardami dinarjev sredstev, zbranih od zavarovancev, letno. To področje družbene aktivnosti pa je tudi sicer zelo občutljivo, saj tangira velik krog naših občanov s svojimi številnimi pravicami.

Številne razprave o tem, kako vključiti to področje v reformna prizadevanja, so pokazale, da je potrebno predvsem usklajeno delovanje in sodelovanje celotne interesne relacije: komunalna skupnost in zavod za socialno zavarovanje — občinska skupščina — zdravstvena služba — delovne organizacije — zavarovanci, kajti le s takim državnim delovanjem bo mogoče rešiti številne aktualne probleme, katere je še bolj spravila v ospredje prav gospodarska reforma.

Nadalje, da so nerealni in v sedanjih razmerah nesprejemljivi vsi načrti in ožbi na tem področju, pa tudi načrti v zvezi z razvojem zdravstvenih služb v Pomurju, ki ne upoštevajo vsajevanja potreb z realnimi možnostmi finansiranja po skladu za zdravstveno zavarovanje komunalne skupnosti.

KONKRETNI UKREPI

Sprejeto je načelo, da zdravstveni domovi s svojo dejavnostjo vplivajo na znižanje stroškov zdravstvene varstva; zdravila naj predpisujejo le v potrebnih količinah in zavzemajo ostrejši kurs pri določanju bolniških dopustov.

Razprave z zdravstvenimi domovi so pokazale, da bi lahko brez škode za zavarovane osebe zmanjšali stroške za zdravila za najmanj 10% in da bi lahko dosegli največ 3 odst. realni bolniški stalež.

To osvoje načelo so zdravstveni domovi že sprejeli kot svojo obveznost. Konkretni rezultati še niso znani, vendar pa so že po prvih razpravah v sobotnem Zdravstvenem domu ugotovili, da bodo z aktiviranjem nekaterih notranjih rezerv lahko prihranili letno 15 milijonov dinarjev.

Zdravstvena služba pa lahko ob določanju koriščenja pravic iz zdravstvenega zavarovanja vpliva tudi na potne stroške zavarovancev, predvsem z odredjanjem njihovega potovanja do najbližnjega zdravstvenega zavoda ali zdravstveno-specialistične službe.

Občinska skupščina naj bi pročila marže, saj ugotavljajo, da so lekarne v zelo ugodnem finančnem položaju.

Zavod za socialno zavarovanje je že pripravil revizijo vseh podatkov za zdravljenje v naravnih zdraviliščih, ki se niso bile realizirale. Od skupno 180 napotitev za klimatsko - zdraviliško zdravljenje je prekalil 160. Prihranek ocenjujejo nad 10 milijonov dinarjev.

Poleg tega bodo doslej le z zdravniškimi komisijami ugotavljali osebe, ki so nujno potrebne zdravljenja v naravnih zdraviliščih, vse ostale napotnice pa bodo odklanjali. Dogovorili so se namreč za najmanj 50% zmanjšanje napotnic za zdravljenje v zdraviliščih.

VKLJUČEVANJE
RAZSIRJENE
REPRODUKCIJE
V CENE
ZDRAVSTVENIH
STORITEV

Za letos so našli po temeljitih razpravah rešitev, ki pomeni maksimum možnosti sklada za zdravstveno zavarovanje, čeprav v bistvu pomeni le delno vključevanje razširjene reprodukcije v cene zdravstvenih storitev. Tako znaša-

KOMUNALNA SKUPNOST
za socialno zavarovanje Murska Sobota
OBVEŠČA • SPOROČA • SVETUJE

breme, vendar ne tolikšno, da bi lahko ogrozilo osnovno skrb za zdravje zavarovanih oseb. Podobne rešitve, vendar povsem usklajene z možnostmi sklada za zdravstveno zavarovanje, bo potrebno najti tudi prihodnje leto — z odgovorom vseh činitelev na tej interesni relaciji. Ob tem namreč kaže omeniti, da komunalna skupnost ob letosnjih 8%, osnovni stopnji prispevka ni mogla v celoti upoštevati niti vseh zahtevkov zdravstvenih domov, saj je bila zadnja pogodba z zdravstvenim domom po dolgi razpravi sklenjena šele 12. julija 1965.

KAKO PLAČEVATI
ZDRAVSTVENE
STORITVE?

V zadnjem času rapidno naraščajo cene nekaterim storitvam. Cenik zobozdravstvene službe je na pr. najvišji v republiki, pa jim ga doslej še ni uspelo znižati.

V razpravah je že postalo dokaj aktualno vprašanje, kako v bodoče sploh plačevati zdravstvene storitve. Sedaj jih plačujejo pavšalno na osnovi programov zdravstvenih domov. Tako plačevanje zdravstvenih storitev je prineslo nekaj pozitivnih izkušenj, nedvomno pa tudi nekaj negativnih.

Nekatera mnenja se nagibljajo k temu, da bi v bodoče uvedli plačevanje po zdravstvenih storitvah. Ta predlagani, ki krije v sebi dobre in morda tudi slabe strani, bo potrebno vsekakor temeljito proučiti, saj ga niti ne bi

bilo mogoče uveljaviti čez noč — niti še prihodnje leto; zahteva namreč vrsto strokovno-analitskih proučevanj in analiz.

V to prepotrebno družbeno aktivnost — kako najti najbolj ustrezne rešitve za plačevanje zdravstvenih storitev, ki bodo sprejemljive tako za one, ki dajejo namenska sredstva, kakor tudi za one, ki jih posredujejo dalje ali pa prejemajo v obliki zdravstvenih storitev, se bo vsakor moral vključiti predvsem medobčinski Center za zdravstveno varstvo. Ne le pri pripravljanju čimbolj učinkovitega in sprejemljivega sistema plačevanja zdravstvenih storitev, marveč tudi pozneje pri kontroli že osvojenega sistema financiranja.

Center pa bo moral odločilno sodelovati tudi pri petletnem programiranju razvoja zdravstvene službe v Pomurju. Sedanj prvi obrisi petletnega načrta, po katerem bi morali vložiti v ta razvoj nekaj milijard dinarjev, so namreč nerealni in niso v skladu z možnostmi komunalne skupnosti, saj predstavljajo četrtino vseh namenskih sredstev sklada za zdravstveno zavarovanje za razširjeno reprodukcijo v zdravstvu.

STABILIZACIJA
POTROŠNJE
IN ZAVAROVANEC

In končno: v proces stabilizacije potrošnje v zdravstvenem zavarovanju se bo moral bolj aktivno vključiti tudi naš zavarovavec. Obstajajo že predlogi, da bi tudi sam prispeval k stroškom zdravstvenega varstva, kar bi prav gotovo povečalo njegov ekonomski interes za realno potrošnjo sredstev, namenjenih za zdravstveno

varstvo. Posredujemo le nekaj možnih variant:

- prispevala naj bi del sredstev za koriščenje kopališko-klimatskega zdraviljenja;
- prispeval del sredstev za bivanje v stacionarnem zdravstvenem zavodu;
- prispeval del sredstev ali v celoti za prvi hišni obisk;
- nadomestilo za boleznine za prvih 5 dni naj bi se zmanjšale za 50%, ali pa bi ga povsem odpravili;
- prispeval naj bi za prvi pregled v ambulanti.

Ze nekaj nakazanih rešitev je dovolj, da pričnemo o aktivnejšem sodelovanju neposrednega zavarovanca pri koriščenju sredstev za zdravstveno varstvo živo razpravljati — zlasti še v delovnih kolektivih in zdravstvenih domovih.

Na osnovi predlogov, ki bodo na terenu, med osnovnimi činitelevi in nosilci zdravstvenega zavarovanja, naj bi prišlo tudi do spremembe zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja in do poznejše spremembe pravilnikov o koriščenju zdravstvenega varstva — z osnovnim smotrom, pritegniti tudi zavarovanca k čimbolj učinkovitemu sodelovanju pri koriščenju namenskih sredstev.

V novem zakonu o zdravstvenem zavarovanju pa bi morala biti vsaj okvirno določena tudi družbena merila za ocenjevanje vrednosti dela posameznih zdravstvenih zavodov, ki bi služila kot osnova za boljše urejanje odnosov med skladi zdravstvenega zavarovanja in zdravstveno službo.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 22. oktobra — Zorislav
Sobota, 23. oktobra — Severin
Nedelja, 24. oktobra — Rafael
Ponedeljek, 25. oktobra — Darian
Torek, 26. oktobra — Lucijan
Sreda, 27. oktobra — Sabina
Četrtek, 28. oktobra — Simeon

dežurna služba

ZDRAVSTVENEGA DOMA
MURSKA SOBOTA

22. oktobra — dr. Vlajeva
23. oktobra — dr. Gregorčeva
24. oktobra — dr. Gregorčeva
25. oktobra — dr. Lopert
26. oktobra — dr. Kocjančič
27. oktobra — dr. Zupančevac
28. oktobra — dr. Vlajeva

KINO

GORNJA RADGONA — 23. in 24. oktobra mehiški barvni film: »V službi Panča Vile«. 27. okt. zahodnonemški film: »Ponarejevalec iz Londona«.

MURSKA SOBOTA — 22. in 24. oktobra italijanski barvni kinemaskopski film: »Sulejman Velikostni«. 25. in 26. oktobra bolgarski film: »Tat breskeve«. 27. in 28. oktobra ameriški barvni kinemaskopski film: »Tarzanova borba za življenje«.

VELIKA POLANA — 23. in 24. oktobra angleški barvni film: »USODNA CIGANKA«.

VERŽEJ — 23. in 24. oktobra ameriški kavbojski film: »Šerifov sin«.

ČRENŠOVCI — 23. in 24. oktobra italijanski barvni kinemaskopski film: »Zlatolasi angeli«.

BUČKOVCI — 24. oktobra film: »Prodajalka vijolice«.

LJUTOMER — 23. in 24. oktobra ameriški kinemaskopski western film: »Človek z zlatim samokresom«. 27. in 28. oktobra jugoslovanski film: »Skupno stanovanje«.

BELTINCI — 23. in 24. oktobra italijanski film: »Salvatore Giulino«.

SALOVCI — 23. in 24. oktobra ruski kinemaskopski film: »Ob zvokih doboša«.

Prodajo

ZAVAROVALNICA MURSKA SOBOTA razpisuje licitacijo za prodajo karamboliranega osebnega avtomobila

FIAT-ZASTAVO 750

Licitacija bo 25. oktobra 1965 ob 10. uri dopoldne pri Avto-moto društvu »Stefan Kovač« v Murski Soboti.

Vozilo je letnika 1963. Prevoženih ima 24.034 km. Izklicna cena 450.000 din.

PRODAM

PEC »kraljica«, sobno malo rabljeno, prodam. Trstenjakova ul. 13. M. Sobota. M-672

ENDORUŽINSKO HIŠO z lepim vrtom in malim gospodarskim poslopjem prodam. Hiša bo vseljava takoj. Ogled vsak dan. Leander Brumen, Borovnikova 7, Maribor — Studenci. M-674

KRAVO, staro 8 let, brejo 6 mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-676

KUHINJSKO POHISTVO ugodno prodam. Trubarjev drevored 2. M. Sobota. M-677

Kobilu, staro 4 leta, srednje težko, ugodno prodam. Janez Hari, Križevci pri Ljutomeru 79. M-678

KOSILNICO na konjsko vprego in žrebca, starega 7 let, prodam. Roman Klemenčič, Lešane 1, p. Apače. M-679

KAUC, rabljen, 4 fotelje in mizico ugodno prodam. Makovec, Stefana Kovača 17-I, Murska Sobota. M-000

PEČKO »Gorenje«, dodatno k električnemu štedilniku, skoraj novo, prodam. Jože Ščap, Stefana Kovača 9, M. Sobota. M-681

Večje količino ZIDNE OPEKE in opeke BH 4 prodam. Informacije pri Klemenčiču, Lendavska ul. izpred blokov A in B, prvi dvoječek, M. Sobota. M-682

KUHINJSKO POHISTVO, dobro ohranjeno, poceni prodam. Petrič, Kocljiva 6, Murska Sobota. M-684

MOPED »Colibri« dvosedezni, dobro ohranjen, ugodno prodam. Rankovci 20, p. Tišina. M-685

OSEBNI AVTO »BMW 600«, 4-sedežni, generalno popravljen, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-687

agencija

REALITETNA AGENCIJA MURSKA SOBOTA posreduje prodajo dveh hiš z vrtom in sadovnjakom ter dveh hiš z gospodarskim poslopjem in obdelovalno zemljo. Vse v okolici Murske Sobotice. Cene so ugodne! Vse informacije: Agencija, M. Sobota, Kocljiva ulica.

kupim

ENOSTANOVANJSKO HIŠO v M. Soboti kupim. Naslov v upravi lista. M-680

BRANKO IVNIK:

RAZMAJANI MEJNIKI

24. aprila 1938 je Henlein v svojem govoru na nekem sestanku vodilnega kadra sudetskoneške stranke v Karlovih Varih odbil predloge češkoslovaške vlade in formuliral svoje zahteve v osmih megleh in raztegljivih točkah. Predvsem je zahteval avtonomijo v okviru češkoslovaške države, najbolj nejasna pa je bila šesta točka, ki je zahtevala »odstranitev krivic, ki so bile storjene sudetskimi Nemcem od leta 1918 do danes, in povrnitev škode, ki jim je bila s temi krivicami prizadejana«.

V teh svojih zahtevah je dobil Henlein podporo s strani, od koder jo je najmanj pričakoval. Anglija in Francija, ki sta pozneje morali uvideti, da s popuščanjem ne bosta zatrli agresivne politike, sta poslali 7. aprila češkoslovaški vladi noto, naj čimprej reši manjšinsko vprašanje v svoji deželi. Na to noto je češkoslovaška vlada pozitivno odgovorila. Britanski poslanik Henderson je izjavil nemškemu zunanjemu ministru, da Anglija podpira Nemčijo v sudetskem vprašanju.

Nekaj dni pozneje je obiskal francoski veleposlanik v Berlinu François Poncet Ribbentropa in izjavil, da bo francoska vlada prav tako kot angleška storila vse, da bi pripomogla k rešitvi sudetkega vprašanja. Pripomnil je, da bo Henleinovih osem točk služilo za osnovo pogajanj.

13. maja je češkoslovaška vlada uradno izjavila svojo pripravljenost, da prične pogajanja s sudetskoneško stranko. Ravno v tistih dneh je divjala huda predvolilna borba za občinske volitve, ki so bile napovedane za 22. in 29. maj. Med njo so nacistični teroristi izvajali različne spopade s policijo, tako da je splošno razburjenje v Sudetih še bolj naraslo. Ko je policija nato sprejela nekaj ukrepov, naj bi v bodoče onemogočili izzivanje teroristov, je politični odbor sudetskoneške stranke prekinil pogajanja z vlado, »dokler ne bodo zagotovljene pravice svobode mnenja, tiska, zborovanja in združevanja«.

Naslednji dan je prinesel tragičen dogodek: neki češki orožnik je pozval dva sudetskoneška funkcionarja, ki sta se peljala z motornim kolesom, naj se ustavita. Ker se nacisti za poziv nista zmenila, je orožnik uporabil orožje in oba smrtno ranil. Ti dve smrtni žrtvi in vrsta izgrediv in gostilniških preteposov so sprožili na nemški strani silovito propagandno kampanjo.

V nekem govoru, ki ga je imel 12. junija, je Hitlerjev namestnik Rudolf Hess napadel Češkoslovaško kot »nevarno žarišče nemirov v Evropi«. Zavestno je lagal, ko je o Hitlerju dejal: »Firer pozna vojno; zaveda se, da bi pomenila vojna konec vseh njegovih miroljubnih načrtov. Ve pa še več, da bi pomenila evropska vojna konec evropske kulture...«.

V resnici pa je štirinajst dni pred tem Hessovim napihjenim govorom Hitler spremenil svoj načrt za »operacijo Grün«.

»Odločen sem, da bom od 1. oktobra 1938 dalje izkoristil vsako ugodno priložnost za uresničitev svojega načrta... Za akcijo proti Češki se bom pa odločil samo, če bom trdno prepričan, da Francija ne bo korakala in tudi Anglija ne bo posegla vmes.«

»Strašno je, da je odvсна usoda milijonov ljudi od enega samega na pol blaznega človeka,« je napisal tiste dni britanski ministrski predsednik Neville Chamberlain v svoj dnevnik.

Na zadnjem kongresu nacistične stranke v Nürnbergu je dejal francoski veleposlanik Andre François Poncet Hitlerju:

»Najlepši lovorov venec je tisti, ki ga človek dobi, ne da bi stal solzo ene same matere.«

RUNCIMANOV POŠLANSTVO

Nemiri v Sudetih pa se po navodilih iz Berlina ne samo nadaljujejo, temveč še stopnjujejo. Položaj v deželi postaja nevzdržen. Tedaj se je britanska vlada odločila, da pošlje v Češkoslovaško svojega posrednika, sivolasega lorda Runcimana of Dofford.

(Nadaljevanje na 8. strani)

PETROL - PRODAJALEC

Trgovsko podjetje »Petrol« Ljubljana, SKLADIŠČE V MURSKI SOBOTI razpisuje za bencinski servis v Ljutomeru delovno mesto

— PRODAJALCA

Pogoj: kvalificirani delavec v trgovini.

Nastop službe možen takoj ali po dogovoru. Osebnih dohodki po pravilniku podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Pismene ponudbe z življenjepisom in navedbo dosedanje zaposlitve pošljite na naslov: »Petrol«, Skladišče Murska Sobota, Ulica Jožeta Kerenčiča štev. 17.

SOBE

SOBO, samsko, opremljeno, oddam in sprejemem sestanovalko. Nudim tudi hrano. Kidričeva 42, M. Sobota. M-675

OPREMLJENO SOBO oddam. Najraje dvema dijakinjama. Stefana Kuzmiča 18, M. Sobota.

posredovalec želja

VDOVEC, starejši, bivši gostilničar, brez otrok, želi spoznati starejšo, samostojno vdovo v bližini mesta, ki ima majhno domačijo z vrtom in kakšno parcelo za preživljanje živine. Dve kravi lahko pošljem takoj. Franc Herženji, Popovac, Baranja. M-683

zaposlitve

DIMNIKARKEGA VAJENCA sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Kandidati naj pošljejo ponudbe na naslov: Anton Ratej, Dobrovlje 54, p. Dobrovlje.

barvanje

ENOSTANOVANJSKO HIŠO v M. Soboti kupim. Naslov v upravi lista. M-680

Prodajo

ZAVAROVALNICA MURSKA SOBOTA razpisuje licitacijo za prodajo karamboliranega osebnega avtomobila

FIAT-ZASTAVA 1300

Licitacija bo v ponedeljek, 25. oktobra 1965 ob 12. uri v podjetju Agroservis M. Sobota.

Avtomobil ima prevoženih 22.352 km. Izklicna cena 1.150.000 din.

Oglas v Pomurskem vestniku — zagotovljen uspeh!

vozil

AGROSERVIS

MURSKA SOBOTA

DVA DNI NA MADŽARSKEM

Koncem septembra je »Kompas« priredil študijsko potovanje za manjšo skupino novinarjev, ki bi si naj ogledala novo turistično pot po naši severovzhodni sosedbi, ki postaja v turističnem pogledu zelo zanimiva, ker je kot okno, ki se čedalje bolj na stečaj odpira v toliko časa zaprti »vzhodni svet. Človek prestopa to mejo še vedno z nekim čudnim občutkom nelagodja, z občutkom, da stopa v svet, ki ga premalo pozna, premalo ve o njegovih navadah, njegovem življenju in zato toliko bolj išče vse tisto, kar bi mu naj dalo čimbolj popolno predstavo o tem neznanem svetu.

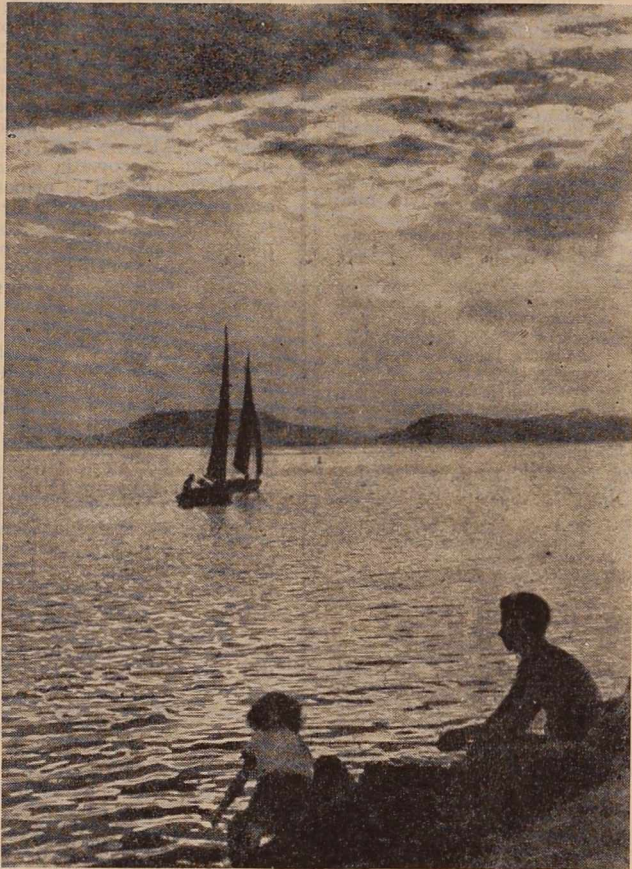
Reči moram na začetku, da sem prvič potoval na Madžarsko in da se za to potovanje tudi nisem posebej študijsko pripravljaj, pač pa pod vtisom tistih, ki so letos ali pa lani že obiskali to našo sosedo. Dan, ko smo prestopili belo črto sredi mostu na Muri pri Letenyu je bil mračen, meglen, rahlo je pršilo in ravna cesta, ki je rahlo valovila se je mokra lesketala. Na levo in desno je zastirala pogled megla, v kateri so se tudi izgubljala neskončna polja posejana s koruzo, ki se ji je poznalo, da je imela letos preveč vlage in so zato bile sredi zelene površine rumene krpe. Hiteli smo skozi naselja, dolga in stisnjena ob cesti, s tipičnimi hišami, ki so tako slične tistim v naših vaseh, kjer živijo Madžari pa tudi našim slavonskim in vojvodinskim krajem, le v razliko s prevladujočo opečnato rdečo in rumeno barvo, ki sta sploh značilni za vse nove hiše pa naj bodo v vaseh ali mestih.

Dokaj pusta cesta, na kateri tudi ni bilo mnogo vozil in še od teh smo prehiteli predvsem tovornjake ali pa traktorje, manj pa osebnih avtomobilov, je nekoliko oživila v Nagykanizsi, kjer se nam je priključila tudi vodičinja madžarske potovalne agencije IBUSZ. Od tu dalje je bilo proti Budimpešti čedalje bolj živahno na cesti. Srečevali smo tudi mnogo avtobusov, ki so nas presenečali s togo, neživahno obliko in mrko svetlorjavo barvo, ki je vzbujala vtis uniformiranosti. Naša spremljevalka nam je pojasnila, da imajo madžarski avtobusi le dve barvi: rjavo tisti, ki vozijo na podeželje, a živo plavo v mestnem prometu, ki smo jih opazili v Budimpešti.

JESEN OB BLATNEM JEZERU

Med tem, ko nas je naša spremljevalka seznanjala z Madžarsko, smo se približili južnemu robu Blatnega jezera, ki pa je bilo zavito v njegove lesketajoče se površine in šele čez nekaj časa smo tu in tam med redkejšim drevjem zagledali vodo. Ob celotnem njegovem obrežju in na obeh straneh ceste pa so se vlekle weekend hišice: lesene in zidane, večje in manjše, z

vrtom ali brez njega, ponekod tudi pravo naselje stisnjenih lesenih hišic. Večino weekendov je privatna last in videti je, da je to poseben hobi Madžarov, posebno tistih, ki živijo v mestih, zlasti Budimpešti. Takrat so bile prazne, z zaprtimi okni, toda poleti so jih lastniki oddali v najem turistom, sami pa se stisnili v podstrešne sobe. Ta-

Biser madžarskega turizma Blatno jezero nudi polno lepih motivov

ka hišica srednje kvalitete stane okrog 40.000 forintov, toda graditelji dobivajo posojila: nekaj od države, nekaj od svojega sindikata. Naša spremljevalka nam je zatrjevala, da stane najemnina za hišo dnevno 30 do 40 forintov kar je seveda sprejemljivo, če bi denar bil dovolj spoštovan...

Ustavili smo se v Balaton-

földvaru (baje je tu nekoč stal Blatnograd, sedež kneževine kneza Koclja), v veliki restavraciji, kjer nas je čakalo kosilo. Montažna restavracija z velikimi razsežnostmi v tem letnem času ni imela mnogo gostov, ki pa zaradi hladnega vremena tudi niso bili razigrani. Ko smo sedeli pri kosilu, so se pred restavracijo pripeljali z avtobusom českoslovaški turisti, ki so sploh najštevilnejši obiskovalci madžarskih turističnih krajev in smo jih srečevali na vsej naši poti po Madžarski.

Blatno jezero smo si podrobneje ogledali v znanem turističnem kraju Siofok. Obala je bila pusta, drevje se

nomično urejeni, cena penzion pa je 390 forintov (za dve osebi).

BUDIMPEŠTA ZVEČER

Ob Blatnem jezeru do Budimpešte se nismo več ustavljali. V malem mercedesovem avtobusu je tekel pogovor o Madžarski: njeni preteklosti, značilnostih, življenju. Nekoliko večjo pozornost je pritegnil le Szekesfehervár, stara prestolnica madžarskih kraljev in zato tudi mesto z bogatimi zgodovinskimi spomeniki, danes pa predvsem znano kot zelo močno industrijsko središče Madžarske. Najmočnejše središče je Budimpešta, kjer je polovica celotne madžarske industrije, zato pa ni nič čudnega, da tam živi približno petina prebivalcev Madžarske. Mestu smo se približali v prvem mraku. Oblačno nebo smo pustili za sabo, kajti nad Budimpešto se je že zjasnilo in že od daleč smo videli mrzel sij večernih luči. Mesto, ki ima 2,2 milijona prebivalcev (takšne so namreč približne ocene) smo zagledali z vzpetin, ki se dvigujejo na jugovzhodni strani mesta, ki je na obeh straneh srebrnega traku Donave hrumelo in se počasi zavijalo v megleno sivino. Izpod Citadele, kjer stoji na vrhu mogočen spomenik sovjetskim vojakom in osvoboditeljem izpod fašizma, in mimo staroga in najbolj znamenitega hotela Madžarske Gellert, ki je luksuz A kategorije, smo se preko Elizabetinega mostu prepeljali v Pešto pred Grand hotel royal, ki je drugi najboljši hotel Madžarske in je namenjen izključno le tujim turistom; zato je slišati na njegovih hodnikih in v avli vse mogoče govorce.

POLOVIČNA ELEGANCA

Po krajšem oddihu, ki so ga nekateri izrabili za hiter sprehod po ulici, drugi za osvežitev v banji, smo se zvečer zbrali v jedilnici za mizo, na kateri je že bila jugoslovanska zastavica. Lepo in okusno urejen hotel, ki nudi tudi dovolj udobja pa nas je ob jedilni mizi začel presenečati zaradi svoje polovične elegancije. Marsikateri se je začuden ozrl na jedilni pribor predvsem zaradi njegove zelo grobe izdelave in tudi cenene materiala. Zato ni nič čudnega, da so bili rogovji vilic zakrivljeni, da so noži imeli jamice, ker jih je načelnjala rja. Pa tudi sama kuhinja je mnoge izmed nas presenetila in porušila predstavo o močno začinjjenih, predvsem pa papriciranih jedilih. Namesto tega smo se srečali s sladkano salato, ki smo jo nato sami prikojili svojemu okusu. Seveda tudi drugače se je bilo potrebno navaditi na kuhinjo in način streženja.

Nerazdružljiv sestavni del pa je domači kavarniški orkester z melodijami madžarske puste, ki se po uvodnem koncertu napoti med omizje in na čelu s primašem izvalja violinam sentimentalne melodije za kar mora gost seveda potem seči v žep.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Stefan Balažič

Trgovsko podjetje na veliko in malo
Murska Sobota

V PRODAJALNI

TEHNOPROMET

VAM NUDIMO:

spalnice »Carmen«

5 D javor-češnja; 4 D oreh; 4 D javor; 4 D javor-češnja

spalnice »Merik«

5 D javor-javor; 5 D jesen; 5 D mahagoni

visoke omare

2 D, 3 D, 4 D v hrastovem in mahagonijevem furnirju

sekreterje

3 D, 4 D hrast in mahagoni;

Sekreterje in visoke omare je mogoče kombinirati.

Velika izbira dnevnih sob priznanih jugoslovanskih tovarn, kakor tudi vse potrebno za oblogo tal:

podoliti, stragule, vinil tekači, topli podi in voščena platna

Priporoča se — kolektiv Tehnoprometa!

BRANKO IVNIK:

RAZMAJANI MEJNIKI

Runciman potuje po Sudetih in sluti, da sta od njegove misije odvisna vojna in mir. Povsod, kjer se ustavi, sliši pod hotelskim oknom neprestano kričanje hitlerjancev in zborovsko deklamiranje pesmice, ki je bila skuhana v Goebelsovi kuhinji:

»Lieber Lord, mach uns frei
von der Tschechslowakei!«

(Ljubi lord, osvobodi nas Češkoslovaške!)

Obupani lord je poročal svoji vladi o »tej prekleti deželi«, kakor se je sam izrazil. Pristavil je, da ne vidi nobene možnosti za rešitev sudetskega problema.

Tudi njemu postaja jasno, da bo Hitler korakal.

Kjub temu je predlagal Runciman za Sudete samoupravo po zgledu švicarskih kantonov. To pa seveda ni ugajalo Nemcem, ki jim pomiritev ni bila všeč. Vsekakor so si v Berlinu razlagali Runcimanov obisk kot znamenje slabosti.

Na drugi strani pa je češkoslovaški predsednik Beneš še vedno upal, da bo dosegel z Nemci sporazum. Nemškemu poslaniku Eisenlohrju je ponovno izjavil, da pogajanj ne bo nikoli opustil.

GONJA NEMSKEGA TISKA

Medtem ko je Runcimanova misija vzbudila pri narodih Evrope upanja na mirno rešitev spora, pa je dobil nemški tisk navodilo, naj sudetski problem zaostri. 3. avgusta so dobili glavni uredniki nemških listov na tiskovni konferenci propagandnega ministra naslednja vodila:

»Češka letala so pri Glatzu preletela nemški zračni prostor. To je treba označiti kot provokacijo najhujše vrste. Nemška vlada je zahtevala kaznovanje krivcev. — Dodatek: Po navodilih z najvišjega mesta je treba o Glatzu pisati dva dni štirikolonsko na prvi strani. Vsi uvodniki se morajo ukvarjati s tem.«

Nemški vladi je prišlo vsako sredstvo prav, da je lahko razburjala duhove. Pri nekem političnem spopadu med samimi sudetskimi Nemci (nobenega Čeha ni bilo blizu) je bil en Nemec ubit. Na tiskovni konferenci 9. avgusta je dobil nemški tisk navodilo:

»To novo krvavo dejanje v Sudetih je treba posebno skrbno komentirati. Posebno je treba poudariti, da je zakrivil umor Čeh! Čehi niso samo krivi za vse nemire v Sudetih, za nas so tudi morilci...«

67

Iztoku ponudijo loke in pušice. Napne tetivo pri prvem, drugem, tretjem — vsak je počil. Nazadnje se je odločil za velik, neroden lok, prav barbarski. Nato si je izbral strelco, samo eno. Ljudstvo se je čudilo. Teodora se je nagnila čez ograjo.

Nato si je izbral konja, a sluge so morale odpeti zapone in sneti sedlo. Ljudstvo je vzklikalo. Tedaj je Izток prijel haljo dočlenko in jo vrgel raz sebe. Okrog bokov se je zablestela bela jagnjevina, ki mu jo je sešila Ljubinka, in stal je ob črnem konju sredi arene svobodni sin, lep in postaven, da je Teodora pritislila brušeno prizmo k očesu in ga gledala: mišica ob mišici, kakor zid okrog Bizanca.

68

Iztok je planil kakor pero na konja. Spela sta se in zdirljala po areni. Jezdil je prvič, jezdil je drugič, strelca pa še vedno za pasom.

Ljudstvo je zakričalo: »Za norca nas ima.«

Iztok ni ne slišal ne videl. V njem je živel samo trdna zaveza, da pred samim carjem pokaže, kako proži narod, ki mu podira Hilbudije.

Oko se mu je zapicilo v ptiča. Kragulj je sopihal in dvignil kremplje. Bizantinski nepremagljivi orel se je stresel pred barbarom.

Iztok je naperil strelco vanj. Svisnila je in predrla kragulja s tako močjo, da se je utrgala veržica in je ptica s prebođenim srcem padla v areno.

Zabesnel je vihar, da se je stresel cirkus.

69

Valovi v Bosporu so tiho šepetali. Zvezde so mirno gorele. Izток je slonel na mehki travi. Venčan s častjo, a vendar v tem trenutku nesrečen. Kaj bi dal, ko bi mu šumela nad glavo lipa, ko bi se mu pod nogami razprostiralo belo morje Svarunovih čred. Ko bi slonel zdajle na domačih okopih in pravil o Bizancu. Mladci bi šli in oznanjevali od doma do doma boj za svobodo, boj zatiranec, ki zaslanjajo pot čez Donavo. A kaj, če so se res spriji Antje in Sloveni?

Ob tej misli se je zgrozil. Skočil bi v hlev, izbral najboljšega konja in zbežal domov.

A ne, zdaj ne sme domov, zdaj še ne. Pojde, a tedaj ponese s seboj vso umetnost vojske, ki jo ukrade Bizancu in pokloni svojemu narodu.